

**RAPPORT**  
**Archeologisch bureau- en verkennend**  
**veldonderzoek, door middel van boringen**  
**De Lind 40, Oisterwijk**

**Opdrachtgever**

De heer S. van Ooijen  
De Balbian Versterlaan 7  
5062 EX OISTERWIJK

**ISSN 2214-5656**

**Projectnummer**

Aeres Milieu projectnummer AM17151

**Status rapport**

Definitief

**Autorisatie**

|                                      |        |              |
|--------------------------------------|--------|--------------|
| Opsteller rapport:                   | paraaf | datum        |
| Drs. L. van Diepen<br>Drs. D. Hagens |        | 31 juli 2017 |
| Redactie:                            | paraaf | datum        |
| Ing. T.K.P.G. Thijssen               |        | 31 juli 2017 |
| Vrijgave:                            | paraaf | datum        |
| Drs. ing. N.J.W. van der Feest       |        | 31 juli 2017 |

**Contactgegevens**

Aeres Milieu B.V.  
Postbus 1015  
6040 KA ROERMOND  
(t) 0475 – 320 000  
(f) 0475 – 321 967  
e-mail: [info@aeres-milieu.nl](mailto:info@aeres-milieu.nl)  
[www.aeres-milieu.nl](http://www.aeres-milieu.nl)

## INHOUDSOPGAVE

|                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>SAMENVATTING</b>                                           | <b>2</b>  |
| <b>ADMINISTRATIEVE GEGEVENS</b>                               | <b>4</b>  |
| <b>1. INLEIDING</b>                                           | <b>5</b>  |
| <b>2. WERKWIJZE</b>                                           | <b>8</b>  |
| 2.1 Inleiding.....                                            | 8         |
| 2.2 Verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen .....            | 8         |
| <b>3. BUREAUONDERZOEK</b>                                     | <b>9</b>  |
| 3.1 Landschappelijke situatie - geomorfologie.....            | 9         |
| 3.2 Landschappelijke situatie - bodem .....                   | 9         |
| 3.3 Bewoningsgeschiedenis – historisch overzicht.....         | 10        |
| 3.4 Bewoningsgeschiedenis – archeologische waarden .....      | 12        |
| 3.5 Bewoningsgeschiedenis – historisch materiaal .....        | 14        |
| <b>4. VERWACHTINGSMODEL</b>                                   | <b>18</b> |
| <b>5. VELDWERKZAAMHEDEN</b>                                   | <b>20</b> |
| 5.1 Algemeen.....                                             | 20        |
| 5.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw..... | 21        |
| 5.3 Interpretatie.....                                        | 23        |
| 5.4 Archeologische indicatoren.....                           | 24        |
| <b>6. CONCLUSIE</b>                                           | <b>25</b> |
| 6.1 Algemeen.....                                             | 25        |
| 6.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen.....                | 25        |
| <b>7. AANBEVELINGEN</b>                                       | <b>27</b> |
| <b>LITERATUURLIJST</b>                                        | <b>28</b> |

### Bijlagen:

|          |                                                    |
|----------|----------------------------------------------------|
| <b>1</b> | Topografische overzichtskaart                      |
| <b>2</b> | Situatietekening onderzoekslocatie met boorpunten  |
| <b>3</b> | Overzicht onderzoeksmeldingen, AMK en vindplaatsen |
| <b>4</b> | Overzicht beleidskaart                             |
| <b>5</b> | Overzicht geomorfologische kaart                   |
| <b>6</b> | Overzicht bodemkaart                               |
| <b>7</b> | Overzicht AHN                                      |
| <b>8</b> | Boorprofielen                                      |

## SAMENVATTING

Op 17 mei 2017 is door Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd aan De Lind 40 te Oisterwijk. Het doel van het booronderzoek is de in het bureauonderzoek opgestelde specifieke verwachting te toetsen. Aan de hand van deze gegevens kunnen vervolgens adviezen over de aanwezige archeologische resten, of vervolgetraject worden opgesteld.

Jager-verzamelaars uit het paleolithicum en mesolithicum hebben als woon- en verblijfplaats vaak voor de flanken van hoger liggende terreingedeelten in het landschap gekozen. Bij voorkeur in de buurt van (open) water. Nabij gelegen watervoorzieningen waren belangrijk voor drinkwater en vanwege de aanwezige biodiversiteit. Dit vergemakkelijkt de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel.

Het plangebied is niet gekarteerd op de geomorfologische kaart. Direct ten zuiden van het plangebied ligt het beekdal van het riviertje De Voorste Stroom. Op basis van het kaartbeeld van het AHN wordt duidelijk dat het plangebied op een overgang ligt van een hoge zone richting een lager gelegen zone in het zuiden. Het plangebied ligt waarschijnlijk op de overgang van een dekzandrug in het noorden naar een beekdalglooiing in het zuiden. Dergelijke overgangszones naar watervoorzieningen waren aantrekkelijke bewoningslocaties voor jager-verzamelaars. Er zijn echter geen vondsten bekend uit de periode laat-paleolithicum of het mesolithicum binnen Oisterwijk. Op basis hiervan geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met het mesolithicum. Binnen het noordelijke deel van het plangebied worden enkeerdgronden verwacht en in het zuiden beekerdgronden. Deze gronden hebben een dek (eerdlaag) met een conserverende werking van eventueel aanwezige archeologische resten. Resten uit de periode laat-paleolithicum en mesolithicum worden onder het verwachte plaggen- of esdek of in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen bestaan uit tijdelijke bewoningssporen, haardkuilen, artefacten van vuursteen.

Vanaf het neolithicum ontstaan de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door sedentaire nederzettingen. In de beginperiode stapt men geleidelijk over naar landbouw en veeteelt. De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen die soms diep in de grond gefundeerd waren. Vanaf het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen heeft men nog steeds een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden.

De ligging van het plangebied binnen een overgangszone van een hoger gelegen (dek)zandrug naar een beekdalglooiing bij de Voorste Stroom was in latere prehistorische perioden een aantrekkelijke vestigingsplaats voor agrarische bewoning. Echter zal men in deze perioden eerder de centrale delen van de hoge zandruggen hebben gekozen voor bewoning. In de omgeving zijn (losse) neolithische vondsten bekend en ook zijn nederzettingen bekend uit de ijzertijd. Uit de Romeinse tijd zijn ook vondsten bekend, al gaat het hierbij ook om losse vondsten. Op basis van deze gegevens geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor nederzettingen uit de periode neolithicum tot en met de ijzertijd en voor nederzettingen uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen. Resten uit de periode neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen worden onder de eerdlaag of in de oorspronkelijke bodem verwacht en bestaan uit een cultuurlaag, paalkuilen/-gaten, afvalkuilen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen.

Het plangebied ligt aan de straat De Lind. Deze straat maakt deel uit van de oude kern van het van oorsprong (laat)middeleeuwse Oisterwijk. De bewoningskern wordt gevormd door de Hoogstraat en de Kerkstraat en het verlengde, Dorpsstraat en De Lind. In het noordelijke deel van het plangebied staat het pand De Lind 40. Deze voormalige leerlooierswoning werd tussen 1850 en 1875 gebouwd. Uit de historische bronnen blijkt dat het perceel een bewoningsgeschiedenis kent dat in elk geval is terug te voeren tot het begin van de 15<sup>e</sup> eeuw. In 1511 zou zelfs sprake zijn van een hofstad. Na een brand in 1615 werd een nieuwe woning gebouwd. Het centrale en zuidelijke deel van het plangebied is op basis van historisch kaartmateriaal sinds tenminste het begin van de 19<sup>e</sup> eeuw in gebruik geweest als erf en/of tuin. Wel staat sinds deze periode een bijgebouw (schuur) aangegeven evenals een aanbouw aan het pand De Lind 40. Op basis van deze gegevens geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor nederzettingen- en bebouwingsresten uit de late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd. Resten worden verwacht vanaf het maaiveld.

Binnen het plangebied is voornamelijk sprake van beekerdgronden, waarbij een aangerijkte A-horizont ligt op een C-horizont. In het zuiden werd onder de A-horizont een dalopvullingspakket aangeboord. Hierin zijn nog houtresten herkenbaar. Het uiterste noorden van het plangebied is hoger en droger gelegen.

Hier is vanwege de dikte van de A-horizont en diens kleur, sprake van hoge enkeerdgronden. De A-horizont bevat in het hele plangebied resten (of brokken) baksteen.

De bodem is echter verstoord tot in de top van de C-horizont. In het hoger gelegen noordelijk deel van het plangebied zouden eventuele archeologische resten zich dieper dan 60 cm –mv bevinden. In het zuiden zouden deze ook nog in of onder de dalopvulling kunnen worden aangetroffen, dus vanaf circa 100 cm –mv. Gezien de mate van verstoring van het bovenliggende pakket en de overwegend natte terreinomstandigheden binnen het plangebied, is de verwachtingswaarde voor de periode vroege prehistorie tot en met de vroege middeleeuwen naar laag bijgesteld. Door de mate van verstoring zullen geen intacte waarden worden aangetroffen, met uitzondering van dieper gelegen sporen als waterputten, greppels e.d. De archeologische informatiewaarde van zulke “losse” sporen is echter gering, omdat de context ontbreekt.

Voor de periode middeleeuwen en nieuwe tijd blijft de hoge verwachtingswaarde echter gehandhaafd gezien de specifieke bewoningsgeschiedenis van de locatie. Archeologische resten worden verwacht vanaf het maaiveld en/of ingegraven in de eerdlaag. In boring 4 werd gestuit op puin, dit kan duiden op funderingsresten o.i.d. in de ondergrond.

Gezien de specifieke historie van het plangebied bestaat er een gerede kans op het aantreffen van archeologische waarden uit de periode 15<sup>e</sup> eeuw tot heden. Deze verwachting geldt gezien de bodemomstandigheden voornamelijk voor het noordelijk deel van het terrein.

De thans bekende bouwplannen gaan uit van nieuwe kelders onder het bestaande pand, kelders onder het nieuwe achterhuis en een verbindende tunnel tussen beide panden.

Wanneer de boven beschreven plannen worden uitgevoerd zal de bodemingreep dieper reiken dan 80 cm –mv (en dus dieper reiken dan de verstoring) en groter zijn dan 50 m<sup>2</sup>. Derhalve wordt geadviseerd vervolgonderzoek uit te voeren, bijvoorbeeld in de vorm van een archeologische begeleiding (protocol opgraven) of een proefsleuvenonderzoek. Hiervoor dient voorafgaand een Programma van Eisen (PvE) voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (gemeente).

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn. Als gevolg hiervan is bij het aantreffen van archeologische resten het, conform de Erfgoedwet 5.10 (Archeologische toevalsvondst) en 5.11 (Waarneming), een meldingsplicht van toepassing.

## ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

|                                  |                                                                                     |
|----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| Projectnummer                    | : AM17151                                                                           |
| OM-nummer                        | : 4544468100                                                                        |
| Soort onderzoek                  | : Bureau- en verkennend booronderzoek                                               |
| Adres onderzoekslocatie          | : De Lind 40 te Oisterwijk                                                          |
| Toponiem                         | : De Lind                                                                           |
| Gemeente                         | : Oisterwijk                                                                        |
| Provincie                        | : Noord-Brabant                                                                     |
| Kadastrale registratie           | : Oisterwijk, sectie F, nummer 2771                                                 |
| Coördinaten                      | : centrum 141.899; 399.081                                                          |
|                                  | NW: 141.890; 399.113                                                                |
|                                  | NO: 141.904; 399.115                                                                |
|                                  | ZW: 141.896; 399.047                                                                |
|                                  | ZO: 141.910; 399.048                                                                |
| Oppervlakte                      | : circa 1.037 m <sup>2</sup>                                                        |
| Huidig locatie gebruik           | : wonen met tuin en parkeerplaats                                                   |
| Aanleiding onderzoek             | : woningbouw                                                                        |
| Opdrachtgever                    | : Dhr. S. van Ooijen                                                                |
| Bevoegde overheid                | : Gemeente Oisterwijk                                                               |
| Opslag documentatie en materiaal | : Zuidhoven 9m te Roermond tot deponering bij provinciaal depot te 's-Hertogenbosch |
| Datum uitvoering                 | : 17 mei 2017                                                                       |

## 1. INLEIDING

In opdracht van de heer Van Ooijen heeft Aeres Milieu een archeologisch bureau- en verkennend veldonderzoek, d.m.v. boringen uitgevoerd op de locatie:

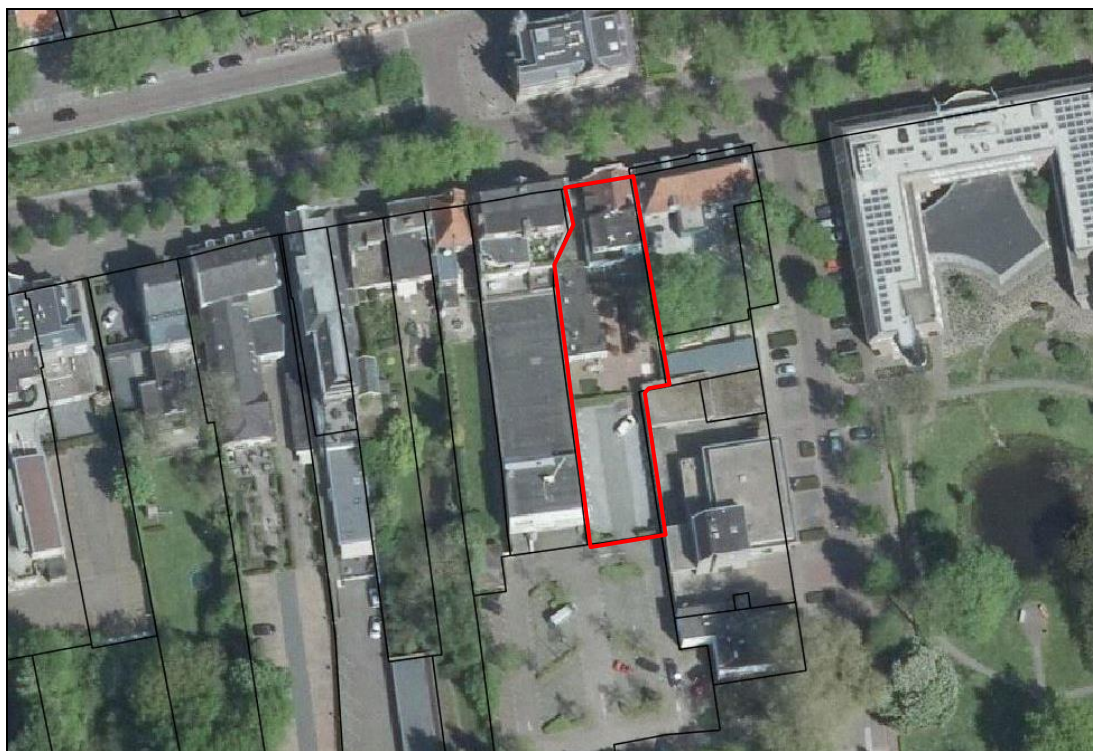
|                               |                                 |
|-------------------------------|---------------------------------|
| Adres onderzoekslocatie       | : <adres>                       |
| Gemeente                      | : <gemeente>                    |
| Oppervlakte                   | : circa 1.037 m <sup>2</sup>    |
| Huidig gebruik van de locatie | : Woning, tuin en parkeerplaats |
| Toekomstig gebruik            | : wonen met tuin                |

Dit archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de KNA 4.0. Het verkennend onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek naar de historie en bodemgesteldheid van de onderzoekslocatie. Aanvullend hierop is een verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen op het perceel uitgevoerd. De werkzaamheden in het veld zijn uitgevoerd door een KNA prospector en een veldmedewerker. Het onderzoek staat onder leiding van een senior KNA archeoloog.

### Aanleiding

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen herontwikkeling. De thans bekende bouwplannen gaan uit van nieuwe kelders onder het bestaande pand, een nieuw achterhuis met kelder en een verbindende tunnel tussen beide panden (figuur 1b).

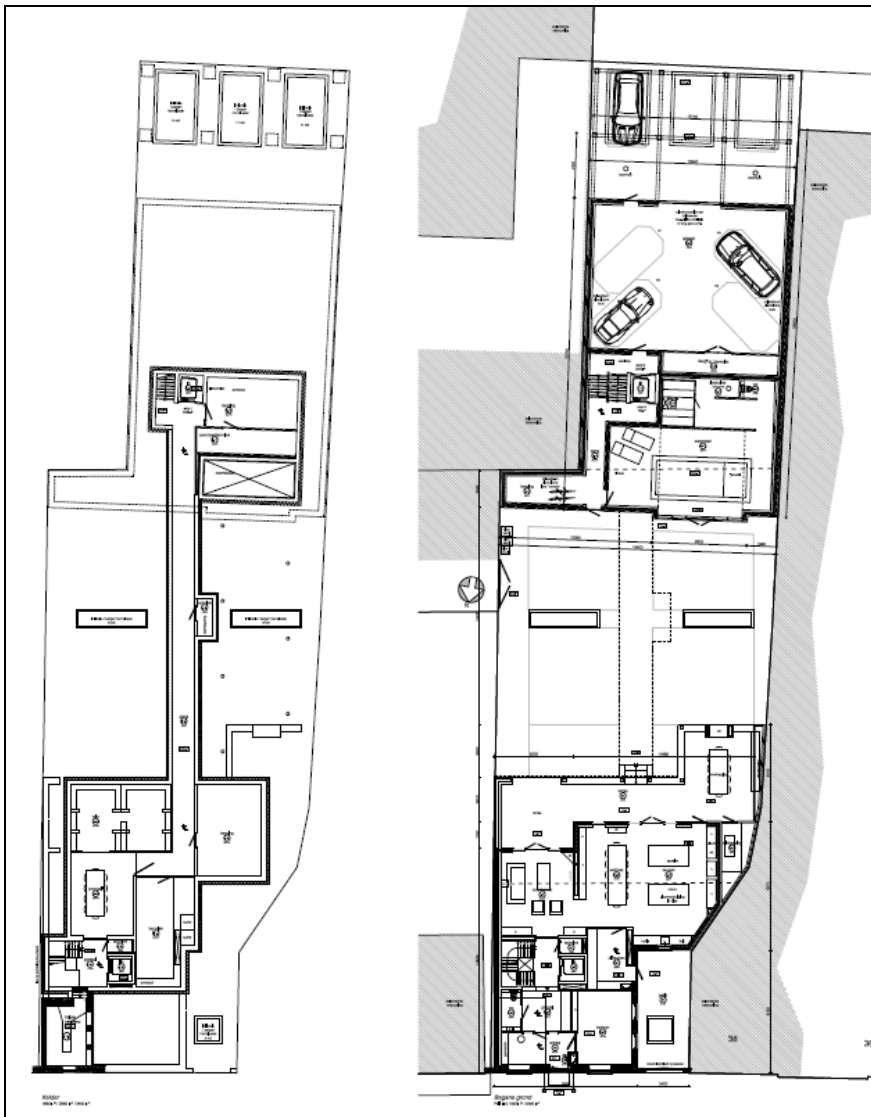
Op de leidende Archeologische Beleidskaart van de gemeente Oisterwijk (bijlage 4)<sup>1</sup> geldt voor het plangebied de waarde categorie 1 (historische kern van Oisterwijk). Voor dergelijke locaties geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen met een verstoringsoppervlakte vanaf 50 m<sup>2</sup>. De gemeente heeft middels deze kaart aangegeven dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is.



Figuur 1a: Globale begrenzing van de onderzoekslocatie, aangegeven met het rode kader (Bron luchtfoto: PDOKViewer).

<sup>1</sup> Past2Present 2009, kaartbijlagen Gemeente Oisterwijk. Archeologische waarden- en verwachtingskaart.





Figuur 1b: Nieuwe situatie plattegrond van begane grond en kelders (gewijzigd 20-4-2017).

## Doel

Het doel van het archeologisch bureauonderzoek is, het bepalen van een gespecificeerd verwachtingsmodel voor de locatie. Dit verwachtingsmodel wordt op basis van historische kaarten en bekende landschappelijke en archeologische gegevens gevormd.

Dit verwachtingsmodel zal vervolgens leiden tot een aanbeveling over het behoud in-situ of eventueel vervolgonderzoek.

Het doel van het aansluitende verkennend booronderzoek is het toetsen van het in het bureauonderzoek opgestelde verwachtingsmodel.

Specifiek voor de onderzoekslocatie zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Is er sprake van stratigrafische lagen die potentieel archeologische waarden kunnen bevatten?
- In hoeverre zijn deze lagen intact en hoe reflecteert dit de kwaliteit van de mogelijk aanwezige archeologische resten?
- Wat is de diepteligging van mogelijke archeologische resten en wat is de daadwerkelijke bedreiging van deze resten door de voorgenomen bodemingrepen?

**Plangebied**

Het plangebied ligt aan de straat De Lind in de bebouwde kom van Oisterwijk. Het noordelijke deel is momenteel bebouwd. Het betreft het pand De Lind 40 dat bekend staat als een gemeentelijk monument en een aanbouw. Het centrale deel is in gebruik als tuin met verharding en het zuidelijke deel is als parkeerplaats in gebruik (kiezelverharding). In het westen wordt het plangebied begrensd door het pand De Lind 38, in het noorden door de straat De Lind, in het oosten door het pand De Lind 42 met tuin/erf en in het zuiden door een openbare parkeerplaats.



## 2. WERKWIJZE

### 2.1 Inleiding

Bij het uitvoeren van het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Deze bronnen geven inzicht in bekende, of te verwachten archeologische resten binnen het onderzoeksgebied. Daarnaast zijn deze bronnen van belang voor het opstellen van de landschapsgenese.

#### *Archeologische bronnen*

- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW)
- Archeologische Monumentenkaart (AMK)
- Archeologisch Informatiesysteem (Archis2 en Archis3)
- Archeologische beleidskaart van de gemeente Oisterwijk
- Archeologische waarden- en verwachtingskaart van de gemeente Oisterwijk
- Specifieke lokale informatie

#### *Bodem- en geomorfologische kaarten*

- Bodemkaart (Alterra)
- Geomorfologische kaart (Alterra, uit Archis2)
- Actuele Hoogtekaart van Nederland (AHN)

#### *Historische kaarten*

- Historisch minutenplan (1800-1832)
- Historische topografische en militaire kaarten (1830 tot 1978)
- Moderne topografische kaart (2005)
- Cultuurhistorische inventarisatie en waardering van het buitengebied van de gemeente Oisterwijk.

De bovenstaande bronnen worden aangevuld door mogelijke informatie afkomstig van lokale archeologische verenigingen en werkgroepen. De overige aanvullende informatie is terug te vinden in de literatuurlijst.

### 2.2 Verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen

De boringen zijn verspreid over het plangebied geplaatst. Voor een verdeling van de boringen zie bijlage 2.

Deze meetpunten worden met behulp van meetwiel en meetlint uitgezet. De boorpunten worden gerelateerd aan de AHN. De boringen werden uitgevoerd met een edelmanboor met een boorkop van 10 centimeter in diameter en een zandguts.

De boringen worden tot minimaal 30 centimeter in de 'schone' (C-horizont) ondergrond doorgeboord. De boorkernen worden conform ASB (Archeologische Standaard Boorbeschrijving 5.2) beschreven.

Voor het plangebied wordt uitgegaan van 6 boringen om een duidelijk beeld te kunnen schetsen. Tijdens het veldwerk wordt, voor zover mogelijk gekeken naar archeologische indicatoren aan het oppervlakte.

### 3. BUREAUONDERZOEK

#### 3.1 Landschappelijke situatie - geomorfologie

Het plangebied ligt in het zuidelijk zandgebied. De ondergrond van Oisterwijk wordt doorsneden door meerdere breuken die zuidoost-noordwest georiënteerd zijn en de Centrale Slenk en de Peelhorst begrenzen. Het plangebied ligt binnen de dalingszone van de Centrale Slenk ofwel Roerdalslenk. Ten zuidwesten van het plangebied ligt de Feldbissbreuk. Deze breuk vormt de zuidwestelijke rand van het dalingsgebied van de Centrale Slenk. De Centrale Slenk is opgevuld met een zandpakket van soms meer dan 15 meter dik.<sup>2</sup>

Het huidige landschap is tijdens het Weichselien (circa 115.000 – 11.755 jaar geleden) voor een groot deel gevormd, toen de laatste ijstijd plaatsvond. Er ontstond een steeds kouder en droger klimaat.<sup>3</sup> In deze periode (circa 115.000 – 10.000 jaar geleden) breidde het landijs zich sterk uit in Europa. Gedurende het grootste deel van het Weichselien was de bodem bevroren. Tijdens perioden dat er sprake was van dooi, werd door sneeuwmelt- en regenwater veel sediment verspoeld, waarbij fluvioperiglaciale afzettingen zijn gevormd en dalen ontstonden. De fluvioperiglaciale afzettingen zijn zeer divers in textuur. Ze bestaan uit fijn en grof zand, soms met grind, lemlagen en plantenresten en worden tot de Formatie van Bortel gerekend.<sup>4</sup> Deze afzettingen zijn in het plangebied in de diepere ondergrond aanwezig.

De fluvioperiglaciale afzettingen zijn later bedekt geraakt met dekzand. In de koudste en droogste perioden van het Weichselien, met name tijdens het Laat-Pleniglaciaal (circa 26.000 – 15.700 jaar geleden) en in sommige perioden van het Laat-Glaciaal (circa 15.700 – 11.755 jaar geleden), is de vegetatie grotendeels verdwenen, waardoor op grote schaal verstuiving optrad. Hierbij werd dekzand afgezet.<sup>5</sup> Dit dekzand is kalkloos, fijnkorrelig (150 – 210 µm) en arm aan grind. Het dekzand wordt tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Bortel gerekend. Het reliëf dat tijdens de dekzandafzetting is ontstaan, wordt gekenmerkt door vlaktes met depressies en dekzandruggen of dekzandkoppen.

In het Holoceen (vanaf circa 11.755 jaar geleden) werd het klimaat warmer en vochtiger. Het landschap is door geologische processen weinig meer veranderd. Het dekzand werd door de toenemende vegetatie vastgelegd en de beken sneden zich in. Hierbij volgden ze de natuurlijke laagten, zoals de eerder gevormde dalen.

Op de geomorfologische kaart (bijlage 5) ligt het plangebied in een ongekarteerde, want bebouwde zone. Direct ten zuiden van het plangebied ligt het beekdal van het riviertje De Voorste Stroom, de benedenloop van de het riviertje De Leij (bijlage 5, code 2R5).

Op het kaartbeeld van het AHN (bijlage 7) wordt duidelijk dat het plangebied op een overgang ligt van een hoge zone richting een lager gelegen zone in het zuiden. Op basis van extrapolatie van aangrenzende landschappelijke eenheden ligt het plangebied mogelijk op de overgang van een dekzandrug (waarop de historische kern van Oisterwijk is gesitueerd) naar een beekdalglooiing. Deze glooiing is ook te zien verder in oostelijke richting langs het beekdal (bijlage 5, code 3H11).

#### 3.2 Landschappelijke situatie - bodem

Vanwege de ligging in de bebouwde kom is het plangebied niet gekarteerd op de bodemkaart. Ter plaatse van de dekzandruggen en dekzandvlakten komen hoge zwarte enkeerdgronden in lemig fijn zand voor (bijlage 6, code zEZ23).<sup>6</sup> Gezien de waarschijnlijke ligging binnen dezelfde geomorfologische eenheden, zal bovenstaand bodemtype binnen het noordelijke deel van het plangebied voorkomen.

---

2 Berendsen 1997 (herdruk 2008), 28-29.

3 Berendsen 1996 (herdruk 2008), 183.

4 Berendsen 1996 (herdruk 2008), 189.

5 Berendsen 1996 (herdruk 2008), 190.

6 Alterra 2009, kaartblad 51 West.

Gezien de vermoedelijke ligging van het zuidelijke deel in een beekdalglooiing, kunnen ter plaatse beeekeerdgronden in lemig fijn zand voorkomen (bijlage 6, code pZg23).

Enkeerdgronden hebben een plaggendek of esdek dat is ontstaan doordat mogelijk al vanaf de late middeleeuwen op grote schaal het systeem van potstalbemesting werd toegepast. Plaggen werden met mest van het vee vermengd en op de akkers uitgespreid om de bodem vruchtbaarder te maken. In de loop der tijd is hierdoor een plaggendek op de oorspronkelijke bodem ontstaan.<sup>7</sup>

Dergelijke cultuurdekken hebben vaak een beschermende werking en dienen als een buffer die de potentiële archeologische lagen beschermt tegen verstoringen. De totale dikte van het plaggendek is bij de hoge enkeerdgronden meer dan 50 cm.<sup>8</sup> De bouwvoor (Aap-horizont) is grijsbruin tot zwart van kleur. Hieronder liggen oudere niveaus/lagen van het plaggendek (Aa-horizont), die meestal wat lichter van kleur zijn.

Onder het plaggendek ligt de oorspronkelijke bodem, mogelijk een podzolgrond. De podzolgrond bestaat uit een A-horizont, waaronder vaak een E-horizont (uitspoelingshorizont) aanwezig is. Hieronder ligt de B-horizont (inspoelingshorizont), die geleidelijk overgaat in de C-horizont.<sup>9</sup> Afhankelijk van de vroegere bodembewerking is de oorspronkelijke A-, E- en/of B-horizont al dan niet intact. Vaak zijn deze door verploeging met de onderste helft van het plaggendek vermengd geraakt.

Op de bodemkaart staan de gemiddelde grondwaterstanden aangeven met grondwatertrappen. De enkeerdgronden worden gekenmerkt door een diepe grondwaterstand (grondwatertrap VI). De gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt ter plaatse tussen de 40 en 80 cm beneden maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand ligt dieper dan 120 cm beneden maaiveld.

Beekeerdgronden zijn kenmerkend voor de lagere gronden, dalen en zoals de naam suggereert beekdalen waar vanwege de hoge grondwaterstand geen podzolering kan plaatsvinden. Door de aanvoer van organische stof ontstaat na verloop van tijd een bodem met een matig dik humeus dek (15-30 cm). De bovengrond van de beeekeerdgrond (A-horizont) is circa 20-30 cm dik en zwart van kleur. De samenstelling van de ondergrond loopt sterk uiteen van zeer sterk lemig, zeer fijn zand tot leemarm, grindhoudend, matig fijn tot plaatselijk matig grof zand. De beeekeerdgronden bevatten roestvlekken tot in de bovengrond. De aanwezigheid van roestvlekken duidt op een (zeer) slechte ontwateringstoestand van de ondergrond van deze bodem.

De beeekeerdgronden hebben een hoge grondwaterstand (grondwatertrap III). Bij deze grondwatertrap ligt de gemiddeld hoogste grondwaterstand binnen 40 cm beneden maaiveld (bij achtervoegsel 'b' tussen 25 en 40 cm) en de gemiddeld laagste grondwaterstand tussen de 80 en 120 cm beneden maaiveld.

### 3.3 Bewoningsgeschiedenis – historisch overzicht

De bestudeerde en beschikbare bronnen hebben het volgende beeld kunnen schetsen over de geschiedenis van Oisterwijk.

Het plangebied ligt aan de straat De Lind in de historische kern van Oisterwijk. De oudste archeologische vondsten binnen de oude kern van Oisterwijk gaan terug tot het neolithicum. Langs de Voorste Stroom is aardewerk uit de Romeinse periode aangetroffen. Het gaat echter om enige losse vondsten.<sup>10</sup>

De eerste schriftelijke vermelding van de nederzetting Oisterwijk vinden we in de 12<sup>e</sup> eeuw. In tenminste het jaar 1167 zou sprake zijn van *Horsteruic*. Het is echter niet duidelijk of het hier daadwerkelijk om Oisterwijk gaat. In 1215 wordt de nederzetting *Oesterwjc* genoemd en een jaar later is sprake van *Ostruic*. De naam is een samenstelling van *ooster* 'oostelijk gelegen' en *wijk* 'nederzetting', vaak met een speciale functie.<sup>11</sup> Mogelijk verwijst de 'oostelijk gelegen' benaming naar de ligging van de wijk ten oosten van de parochie Tilburg.

---

<sup>7</sup> Hiddink en Renes 2007.

<sup>8</sup> De Bakker en Schelling 1989, 141.

<sup>9</sup> De Bakker en Schelling 1989, 127

<sup>10</sup> Past2Present 2009, *Beleidsplan archeologie gemeente Oisterwijk*, 54.

<sup>11</sup> Van Berkel en Samplonius 2006, 331.

Oisterwijk was onderdeel van de Meierij van Den Bosch en stond onder het bestuur van de meier van Den Bosch. De Meierij was op haar beurt een van de vier delen van het hertogdom Brabant. In 1213 kreeg Oisterwijk stadsrechten van Hendrik I, hertog van Brabant.<sup>12</sup>

De voornaamste straten van Oisterwijk worden gevormd door de Hoogstraat en de Kerkstraat en het verlengde Dorpsstraat en De Lind. De Lind vormt van oudsher een langwerpig driehoekig plein. Deze vernauwd zich in westelijke richting als de Dorpsstraat en de Kerkstraat.

Aan het einde van de Kerkstraat in westelijke richting ligt de kerk. In de vroeg 13<sup>e</sup> eeuw werd deze kerk gesticht als de Sint Petruskerk als de parochiekerk van Oost-Tilburg. Gedurende de Tachtigjarige Oorlog werd de kerk in 1587 verwoest. Na jaren van verwaarlozing kregen de katholieke inwoners van Oisterwijk aan het eind van de 18<sup>e</sup> eeuw een nieuwe kerk. In 1895 werd deze gesloopt en twee jaar later werd de huidige kerk gebouwd.<sup>13</sup>

In het westelijke deel van de stadskern van Oisterwijk, ter hoogte van de huidige straat Beukendreef, stond het van oorsprong 15<sup>e</sup> eeuwse kasteel Durendaal. De oudste vermelding van het kasteel vinden we in 1477. Dit kasteel werd in de 19<sup>e</sup> eeuw gesloopt.<sup>14</sup>

Tijdens de Tweede wereldoorlog zijn volgens de gegevens enkele tientallen woningen (licht) beschadigd en/of verwoest in Oisterwijk.<sup>15</sup> Bij en nabij het dorp zijn in de jaren 1943, 1944 en 1945 totaal drie vliegtuigen gecrasht.<sup>16</sup> Er zijn geen aanwijzingen dat binnen het plangebied oorlogsgelateerde verwoestingen of crashes hebben plaatsgevonden, maar dit is niet uit te sluiten.

#### De Lind 40

De oude marktstraat De Lind staat bekend als een beschermd stadsgezicht. Het pand De Lind 40 betreft een voormalige leerlooierswoning, waarschijnlijk gebouwd tussen 1850 en 1875.<sup>17</sup> Door de heemkundekring De Vrijheid Oisterwijk is de bewoningsgeschiedenis van zowel dit pand als voorgangers in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat de bewoning van de voorgangers teruggaat tot tenminste het begin van de 15<sup>e</sup> eeuw. In 1511 lijkt zelfs sprake te zijn van een hofstad. Na een brand in 1615 wordt een nieuw huis gebouwd. In 1760 wordt het pand gekocht door een chirurgijn die nog '25 roeden hof aankoopt' ten westen van het perceel. Dit is het westelijk verspringende deel van het huidige perceel waar een schuur werd gebouwd.<sup>18</sup>

Vanaf circa 1860 werd het pand bewoond door de leerlooier Canters. Er is in dit document geen melding dat het nu om een nieuw gerealiseerd gebouw gaat. Op het achtererf stond vanaf 1866 een leerlooierij. Deze bevond zich aan de Voorste Stroom net ten zuiden van het plangebied (zie ook figuur 6). Vanaf 1918 werd tevens een lijnstokerij opgericht. Daarna werd het pand in gebruik genomen door een arts die hier zijn praktijk had. Na diens overlijden is het kantoor geworden en werd in 2005 de oude lijnstokerij afgebroken. Hiermee verdween een laatste overblijfsel van industriële activiteiten op De Lind. De voorgevel met de poortgang van dit pand is aangemerkt als gemeentelijk monument.<sup>19</sup>

---

12 Past2Present 2009, *Beleidsplan archeologie gemeente Oisterwijk*, 53-54.

13 [www.devrijheid-oisterwijk.nl](http://www.devrijheid-oisterwijk.nl).

14 Past2Present 2009, *Beleidsplan archeologie gemeente Oisterwijk*, 54.

15 Van Blankenstein 2006, 150.

16 Auwerda en Grimm 2008 (Verliesregisters 1939 tot en met 1945); [www.bhic.nl](http://www.bhic.nl).

17 [www.bhic.nl](http://www.bhic.nl).

18 De vrijheid Oisterwijk 2009, Lindeind 8 – De Lind 40 (via [www.devrijheid-oisterwijk.nl](http://www.devrijheid-oisterwijk.nl)).

19 [www.devrijheid-oisterwijk.nl](http://www.devrijheid-oisterwijk.nl).



Figuur 3: Het pand De Lind 40 op een oude foto (Bron: [www.bhic.nl](http://www.bhic.nl)).

### 3.4 Bewoningsgeschiedenis – archeologische waarden

Op de leidende Archeologische Beleidskaart van de gemeente Oisterwijk (bijlage 4, bovenste kaart)<sup>20</sup> geldt voor het plangebied de waarde categorie 1 (historische kern van Oisterwijk). Deze historische kern staat op de Archeologische waarden- en verwachtingskaart aangegeven als een AMK-terrein (bijlage 4, onderste kaart).<sup>21</sup>

#### Monumentnummer 16.812

Het betreft de oude stadskern van Oisterwijk (stadsrecht verkregen voor 1212). Op de AMK van Noord Brabant zijn historische stads- en dorpskernen en clusters oude bebouwing als gebieden van hoge archeologische waarde aangegeven. De selectie en begrenzingen hiervan zijn gebaseerd op 19<sup>e</sup> en 20<sup>e</sup> eeuwse kaarten, of mogelijk oudere kaarten indien deze voorhanden zijn. Binnen deze begrenzingen kunnen resten worden aangetroffen gerelateerd aan de nederzettingsgeschiedenis van Oisterwijk.

In de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd en zijn enige waarnemingen bekend. Hieronder worden de meest nabij gelegen en/of de meest relevante onderzoeken en vondsten besproken.

#### Onderzoeksmeldingen 60.450 en 60.451

Door Econsultancy werd in 2014 op 30 meter ten westen van het plangebied een bureau- en verkennend booronderzoek uitgevoerd aan De Lind 32. De top van het aangetroffen bodemopbouw bestond uit een ophogingslaag met een dikte van 0,7 tot 1,40 meter. Onder de ophogingslaag bevond zich richting de beek een leemlaag met een dikte van 20 tot 50 cm, mogelijk een oude A-horizont. Aan de straatzijde bestaat de C-horizont uit geel zwak siltig matig fijn zand.

<sup>20</sup> Past2Present 2009, kaartbijlagen Gemeente Oisterwijk. Archeologische beleidskaart.

<sup>21</sup> Past2Present 2009, kaartbijlagen Gemeente Oisterwijk. Archeologische waarden- en verwachtingskaart.



Aan de beekzijde bestaat de C-horizont uit grijze zwak zandige leem.

Op basis van de waargenomen bodemverstoringen en de aanwezigheid van bebouwing op een deel van de nieuwbouwlocatie, werd geconcludeerd dat archeologische waarden niet meer *in situ* werden verwacht voor de periode tot en met de Romeinse tijd. Er blijft een hoge trefkans voor de periodes middeleeuwen en nieuwe tijd. Geadviseerd werd om de graafwerkzaamheden archeologisch te laten begeleiden.

#### *Onderzoeksmelding 17.384*

Op 50 meter ten zuiden en oosten van het plangebied werd een bureauonderzoek uitgevoerd door Sweco ten behoeve van de herinrichting van de Voorste Stroom. Op basis van de middelhoge en hoge verwachting werd geadviseerd de werkzaamheden voor de locaties locaties Zwanenburg, de Wijenberg en de watermolen archeologisch te begeleiden.

#### *Onderzoeksmeldingen 2105 en 2197; waarnemingsnummers 44.639 en 50.178*

Door het ADC werd in 1999 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op 250 meter ten zuidoosten van het plangebied. Op basis van de resultaten werd in 2000 een opgraving uitgevoerd. Op de locatie was sprake van een omgracht huis. Het lijkt een moated site of mogelijk een kasteel te zijn geweest. Vanaf de 16<sup>e</sup> of 17<sup>e</sup> eeuw ontstond hier een hoeve. Hiervan werden meerdere bewoningsresten aangetroffen.

#### *Onderzoeksmeldingen 23.909 en 36.914*

Op 75 meter ten noorden van het plangebied werd in 2009 door Jacobs en Burnier op twee langs elkaar gelegen terreinen een archeologische begeleiding uitgevoerd. De resultaten hiervan staan niet in Archis.

#### *Onderzoeksmelding 24.100 en waarnemingsnummer 412.182*

Op een terrein op 150 meter ten noordwesten van het plangebied werd in 2007 door SOB Research een booronderzoek uitgevoerd. In alle boringen werd een subrecent ophoogpakket aangetroffen, met een dikte van 0,95 meter tot 1,30 meter. Het betreft hier grof zand met puin. Dit pakket is binnen het gehele onderzoeksgebied aanwezig. Onder dit ophoogpakket werd een esdek aangetroffen met een dikte van 0,40 – 0,80 meter. Onder het esdek werd dekzand aangetroffen. De top van het dekzand werd op een diepte tussen 0,95 meter en 1,35 meter beneden maaiveld aangetroffen. In geen van de boringen werden duidelijke aanwijzingen voor de aanwezigheid van een podzolprofiel aangetroffen. Centraal binnen het onderzoeksgebied werden in het esdek, op een diepte tussen 0,85 meter en 1,00 meter beneden maaiveld, archeologische indicatoren (grijsbakkend gedraaid aardewerk) uit de late middeleeuwen gevonden.

#### *Onderzoeksmelding 13.983 en waarnemingsnummer 53.003*

Door RAAP werd in 2002 een archeologische begeleiding uitgevoerd op een terrein op 150 meter ten noorden van het plangebied. Het werd in opdracht van de gemeente Oisterwijk uitgevoerd in verband met de grondwerkzaamheden in het kader van de nieuwbouw van een cultuurcentrum. In het midden van de 19<sup>e</sup> eeuw behoorde het tot het oude centrum van Oisterwijk. Op een historische kaart staan in het onderzoeksgebied enkele gebouwen weergegeven. Er zijn drie sleuven aangelegd waarin onder andere twee bakstenen (beer)putten en uitbraaksleuven uit de nieuwe tijd werden aangetroffen. Het aardewerk uit de putten kon in de 19<sup>e</sup> eeuw gedateerd worden. De bodem in het grootste deel van het onderzoeksgebied bleek verstoord ten gevolge van de sloop van de basisschool en een schoenenfabriek. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen (verdere) verstoring van archeologische waarden optreden.<sup>22</sup>

#### *Onderzoeksmeldingen 9573, 62.269 en 3979420100*

BAAC voerde in 2005 een booronderzoek uit op een locatie op 200 meter ten noordwesten van het plangebied. Tijdens het veldonderzoek werd geconstateerd dat de bodem in het plangebied is verstoord.

Er werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Door Synthegra werd in 2014 een booronderzoek uitgevoerd voor een aangrenzende locatie (onderzoeksmelding 62.269). Op basis van de resultaten werd voor het zuidelijke (onverstoorde) deel een archeologische begeleiding uitgevoerd in 2015 (onderzoeksmelding 3979420100). De resultaten hiervan staan niet in Archis.

---

22 Geraeds en De Baere 2002 (RAAP notitie 173).

#### *Waarnemingsnummers 13.948 en 14.469*

Op 250 meter ten noordwesten van het plangebied staan twee vondsten geregistreerd. Aan de Stationsstraat werd in 1977 een flint-ovalbijl uit het midden- tot laat-neolithicum gevonden. De andere vondst betreft eveneens de vondst (in 1977) van een bijl uit het midden- tot laat-neolithicum. Deze vondst werd gedaan tijdens het graven van een vijver. Vermoedelijk gaat het om een en dezelfde vondst.

#### *Onderzoeksmelding 44.077 en waarnemingsnummers 442.893*

Op 250 meter ten oosten werd tijdens een archeologische begeleiding door Synthebra in 2010 sporen van bewoning aangetroffen uit de ijzertijd en uit de 11<sup>e</sup> – 12<sup>e</sup> eeuw. Zij vormen tot dusver de oudste nederzettingssporen van de dekzandhoogte waarop de historische dorpskern van Oisterwijk ligt. Uit de ijzertijd zijn enkele aarderwerkfragmenten aangetroffen en enkele paalsporen, die vermoedelijk uit dezelfde tijd stammen. Uit de 11<sup>e</sup> – 12<sup>e</sup> eeuw zijn delen van minstens twee huisplattegronden aangetroffen en sporen van een derde structuur, die eventueel ook in de 14<sup>e</sup> – 15<sup>e</sup> eeuw zou kunnen dateren. Deze sporen vormen een eerste bevestiging van het bestaan van Oisterwijk vóór 1200. Zij maken deel uit van een nederzetting die vooraf lijkt te gaan aan de huidige historische dorpskern.

### *3.5 Bewoningsgeschiedenis – historisch materiaal*

In het kader van het bureauonderzoek is historisch kaartmateriaal bestudeerd. Op het minuutplan uit het begin van de 19<sup>e</sup> eeuw (figuur 4)<sup>23</sup> is duidelijk de huidige vorm van het perceel De Lind 40 te herkennen. In het noordelijke deel, aan de straat De Lind, staan twee gebouwen aangegeven. Binnen de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels (OAT)<sup>24</sup> behorende bij het minuutplan, staan deze aangegeven als 'huis, schuur en erf'. Het langere zuidelijke perceel is als tuin in gebruik. Beide percelen zijn in bezit van Martinus Lust.

---

23 [www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl](http://www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl) Gemeente Oisterwijk, sectie F, blad 1. Minuutplannen zijn de oorspronkelijke kadastrale kaarten die zijn vervaardigd vanaf 1811 en 1812 in navolging van de Fransen o.l.v. Napoleon Bonaparte. Het zijn grondbeschrijvingen (kadasters) van de gemeenten met hierop aangegeven de percelen, perceelnummers en gebouwen.

24 OAT = Oorspronkelijke Aanwijzende Tafel. Dit is een register uit 1832 waarin diverse gegevens in vermeld staan die betrekking hebben op de betreffende percelen, zoals de eigenaar, beroep en woonplaats, alsmede het grondgebruik en de oppervlakte.





Figuur 4: Het plangebied op het Minuutplan uit 1811-1832. Het plangebied is met het rode kader weergegeven (Bron: [www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl](http://www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl)).

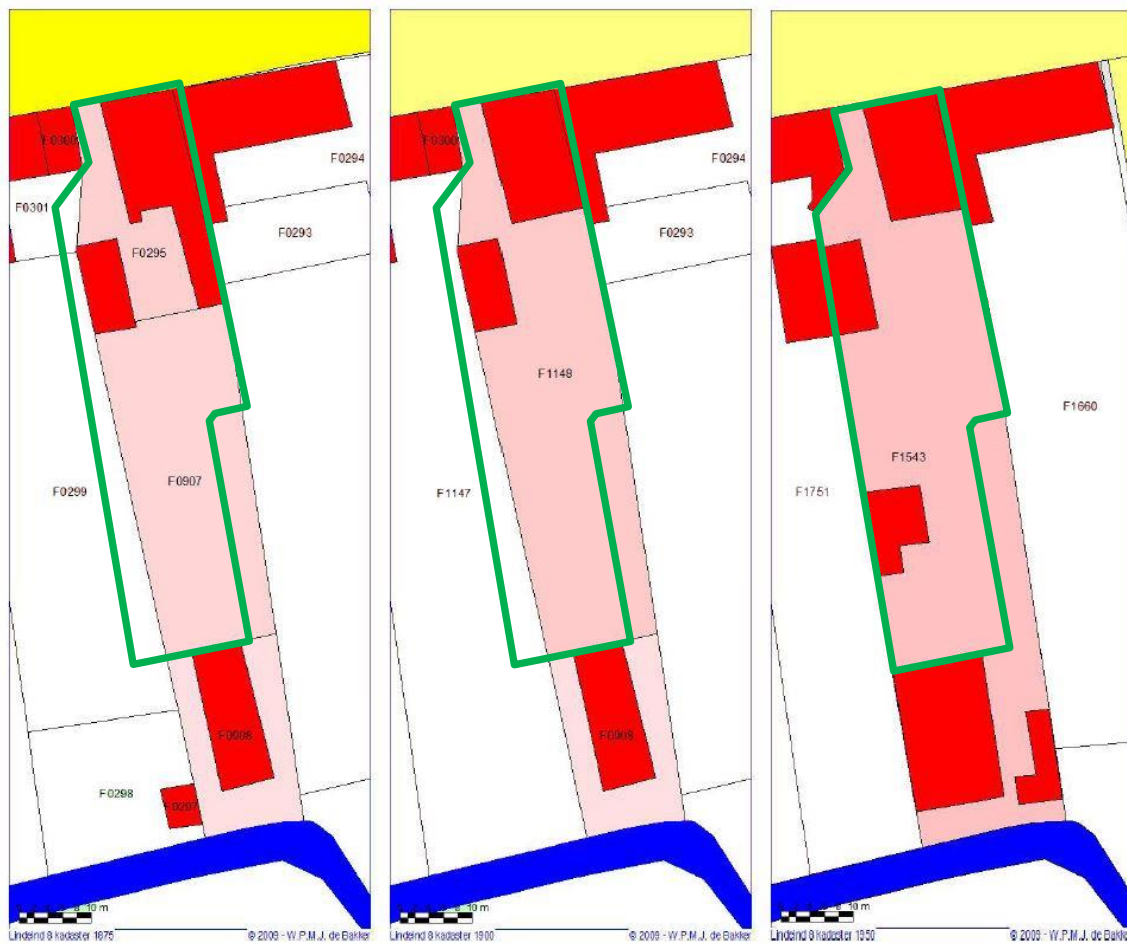
Op de kaarten uit 1870, 1910, 1948 en 1974 (figuur 5) is eveneens te zien dat het plangebied bebouwd is aan de zijde van de straat De Lind. Het zal nu om het huidige pand De Lind gaan, waarschijnlijk gebouwd tussen 1850 en 1875. Het centrale en zuidelijke deel is onbebouwd en als erf of tuin in gebruik.

Aangezien deze kaarten topografisch niet geheel betrouwbaar zijn, wordt ook verwezen naar de kadastrale kaarten in figuur 6. Hierop is te zien dat in 1875 sprake is van een hoofdgebouw (pand De Lind 40) en een bijgebouw (schuur). In het zuiden grenzend staat nog een gebouw weergegeven. Het gaat hier om de in 1866 gebouwde leerlooierij. De kaart uit 1900 laat een soortgelijke situatie zien en in 1950 staat in het zuidelijke deel een (niet meer bestaand) bijgebouw aangegeven.



Figuur 5: Historische kaarten uit de perioden 1868, 1910, 1948 en 1974. Het plangebied is aangegeven met het rode en blauwe kader (Bron: [www.topotijdreis.nl](http://www.topotijdreis.nl)).





Figuur 6: Het plangebied op de kadastrale kaarten uit respectievelijk 1875, 1900 en 1950 (Bron: De Vrijheid Oisterwijk 2009).

#### 4. VERWACHTINGSMODEL

Jager-verzamelaars uit het paleolithicum en mesolithicum hebben als woon- en verblijfplaats vaak voor de flanken van hoger liggende terreingedeelten in het landschap gekozen. Bij voorkeur in de buurt van (open) water. Nabij gelegen watervoorzieningen waren belangrijk voor drinkwater en vanwege de aanwezige biodiversiteit. Dit vergemakkelijkt de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel.

Het plangebied is niet gekarteerd op de geomorfologische kaart. Direct ten zuiden van het plangebied ligt het beekdal van het riviertje De Voorste Stroom. Op basis van het kaartbeeld van het AHN wordt duidelijk dat het plangebied op een overgang ligt van een hoge zone richting een lager gelegen zone in het zuiden. Het plangebied ligt waarschijnlijk op de overgang van een dekzandrug in het noorden naar een beekdalglooiing in het zuiden. Dergelijke overgangszones naar watervoorzieningen waren aantrekkelijke bewoningslocaties voor jager-verzamelaars. Er zijn echter geen vondsten bekend uit de periode laat-paleolithicum of het mesolithicum binnen Oisterwijk. Op basis hiervan geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor de periode laat-paleolithicum tot en met het mesolithicum. Binnen het noordelijke deel van het plangebied worden enkeerdgronden verwacht en in het zuiden beekerdgronden. Deze gronden hebben een dek (eerdlaag) met een conserverende werking van eventueel aanwezige archeologische resten. Resten uit de periode laat-paleolithicum en mesolithicum worden onder het verwachte plaggen- of esdek of in de oorspronkelijke bodem verwacht en kunnen bestaan uit tijdelijke bewoningssporen, haardkuilen, artefacten van vuursteen.

Vanaf het neolithicum ontstaan de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door sedentaire nederzettingen. In de beginperiode stapt men geleidelijk over naar landbouw en veeteelt. De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen die soms diep in de grond gefundeerd waren. Vanaf het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen heeft men nog steeds een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden.

De ligging van het plangebied binnen een overgangszone van een hoger gelegen (dek)zandrug naar een beekdalglooiing bij de Voorste Stroom was in latere prehistorische perioden een aantrekkelijke vestigingsplaats voor agrarische bewoning. Echter zal men in deze perioden eerder de centrale delen van de hoge zandruggen hebben gekozen voor bewoning. In de omgeving zijn (losse) neolithische vondsten bekend en ook zijn nederzettingenresten bekend uit de ijzertijd. Uit de Romeinse tijd zijn ook vondsten bekend, al gaat het hierbij ook om losse vondsten. Op basis van deze gegevens geldt voor het plangebied een middelhoge verwachting voor nederzettingenresten uit de periode neolithicum tot en met de ijzertijd en voor nederzettingenresten uit de Romeinse tijd en de vroege middeleeuwen. Resten uit de periode neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen worden onder de eerdlaag of in de oorspronkelijke bodem verwacht en bestaan uit een cultuurlaag, paalkuilen/-gaten, afvalkuilen, fragmenten aardewerk, natuursteen of gebruiksvoorwerpen.

Het plangebied ligt aan de straat De Lind. Deze straat maakt deel uit van de oude kern van het van oorsprong (laat)middeleeuwse Oisterwijk. De bewoningskern wordt gevormd door de Hoogstraat en de Kerkstraat en het verlengde Dorpsstraat en De Lind. In het noordelijke deel van het plangebied staat het pand De Lind 40. Deze voormalige leerlooierswoning werd tussen 1850 en 1875 gebouwd. Uit de historische bronnen blijkt dat het perceel een bewoningsgeschiedenis kent dat in elk geval is terug te voeren tot het begin van de 15<sup>e</sup> eeuw. In 1511 zou zelfs sprake zijn van een hofstad. Na een brand in 1615 werd een nieuwe woning gebouwd. Het centrale en zuidelijke deel van het plangebied is op basis van historisch kaartmateriaal sinds tenminste het begin van de 19<sup>e</sup> eeuw in gebruik geweest als erf en/of tuin. Wel staat sinds deze periode een bijgebouw (schuur) aangegeven evenals een aanbouw aan het pand De Lind 40. Op basis van deze gegevens geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor nederzettingen- en bebouwingsresten uit de late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd. Resten worden verwacht vanaf het maaiveld.

| Periode                             | Verwachting | Verwachte kenmerken vindplaats                                                                                                     | Diepeteligging sporen                                                  |
|-------------------------------------|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------|
| Laat-paleolithicum – mesolithicum   | Middelhoog  | Bewoningssporen, kampementen: vuursteen artefacten, haardkuilen                                                                    | Onder de eerdlaag in de oorspronkelijke bodem                          |
| Neolithicum – ijzertijd             | Middelhoog  | Nederzettingsresten, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen                                                         | Onder de eerdlaag in de oorspronkelijke bodem                          |
| Romeinse tijd - vroege middeleeuwen | Middelhoog  | Nederzettingsresten, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen                                                         | Onder de eerdlaag in de oorspronkelijke bodem                          |
| Late middeleeuwen – nieuwe tijd     | Hoog        | Cultuurlaag, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen, Sporen van agrarische activiteiten, losse fragmenten aardewerk | Vanaf het maaiveld en/of in de antropogene ophoging (noordelijke deel) |

Tabel 1: Archeologische verwachting per periode.

### Bodemverstoring

Als gevolg van de huidige bebouwing zal het plangebied tot zekere diepte verstoord zijn geraakt. Er zijn los hiervan geen gegevens bekend dat binnen het plangebied bodemverstoringende activiteiten hebben plaatsgevonden.<sup>25</sup>

---

<sup>25</sup> www.bodemloket.nl.

## 5. VELDWERKZAAMHEDEN

### 5.1 Algemeen

In totaal zijn zes boringen gezet tot een maximale diepte van 300 centimeter -mv (zie bijlage 8). De boringen zijn uitgevoerd met een Edelmanboor met een diameter van 10 centimeter en een zandguts. Boring 4 is na vier pogingen gestaakt, omdat men bleef stuiten op ondoordringbaar puin.

Het plangebied is bebouwd en in gebruik als woningen met tuinen (figuur 7a) en als parkeerplaats (figuur 7b). Hierdoor konden de boringen alleen ter hoogte van beplantingsvakken, terrassen, paden en parkeervakken worden gezet.



Figuur 7a: Zicht op het noordelijk deel van het plangebied De Lind 40 te Oisterwijk. Zicht op locatie boring 4 t/m 6. Gezien naar het noorden.





Figuur 7b: Zicht op het zuidelijk deel van het plangebied De Lind 40 te Oisterwijk. Zicht op locatie boring 1 t/m 3. Gezien naar het noorden.

## 5.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw

De top van de bodem bestaat uit een pakket lichtgrijs tot licht bruingrijs matig fijn, zwak siltig, zwak humeus zand.

Onder dit pakket werd een gemengde laag aangetroffen bestaande uit licht bruingrijs matig fijn, zwak siltig en humeus zand. Het geheel is gevlekt met donkerbruin zand. In boring 1 werd aan de onderzijde van dit pakket een scherf aangetroffen (zie paragraaf 5.4). Het pakket reikt tot variabele diepte, namelijk uiteenlopend van 55 tot 85 cm –mv.

Daaronder bevindt zich een dik pakket van donkerbruin tot bruinzwart matig fijn, matig siltig, matig tot sterk humeus zand. In verschillende boringen werden brokken baksteen aangetroffen in deze laag.

In boring 5 en 6 heeft de onderliggende laag een gelijkaardig uiterlijk, maar het geheel is nat. Op aanzienlijke diepte (tussen 260 en 285 cm –mv) werden in deze laag houtresten aangetroffen. In sommige boringen werden zwak humeuze grijze zandbanden aangetroffen in dit pakket. De onderzijde reikt minimaal tot 300 cm –mv, dieper werd niet geboord.

In boring 1 t/m 3 werd in plaats van het hierboven beschreven pakket met houtresten, een pakket bestaande uit matig fijn, matig siltig, matig humeus zand aangetroffen. Het pakket is soms licht gevlekt met lichtbruin zand en kan resten van baksteen bevatten.

Daaronder volgt een gelijkaardig pakket, maar dan lichter bruin van kleur en sterker gevlekt.

Tussen 200 en 240 cm –mv werd de overgang aangetroffen naar zeer fijn, zwak siltig lichtbruin tot beige zand.



Figuur 8a: Het boorprofiel van boring 2 tot 250 cm -mv. De leesrichting is van rechtsboven naar linksonder.



Figuur 8b: Het boorprofiel van boring 2 (guts) van circa 200 tot 300 cm -mv. De leesrichting is van rechts naar links.



Figuur 8c: Het boorprofiel van boring 2 (guts), detail van onderzijde profiel.





Figuur 9: Het boorprofiel van boring 6 uitgelegd van linksonder naar rechtsboven (0 – 230 cm –mv).

### 5.3 Interpretatie

Binnen het plangebied bestaat de top van de bodem uit een 55 tot 85 cm dik ophoogpakket.

Onder deze ophoging werd een dik pakket donkerbruin tot bruinzwart zand aangeboord. Het voorkomen van baksteenresten in deze laag duidt op een antropogene aard. Het pakket is als A-horizont geïnterpreteerd.

Op een dieper niveau wordt dit pakket nat en komen houtresten voor. Afwisselend werden humeuze lagen en lichtgrijze tot bruine zandbanden waargenomen. Deze laag is geïnterpreteerd als een beekdalopvulling (dalopvulling).

In boring 5 en 6 werd een gemengd pakket aangetroffen onder de A-horizont, die laag is als A/C-1 horizont beschouwd. De gevlektheid geeft aan dat de bodem geroerd is en er materiaal uit de moederbodem (C-horizont) is opgewerkt en vermengd met het bovenliggende dek. Door bodembewerking is het geheel echter gehomogeniseerd in de loop der tijd.

Daaronder werd een A/C2-horizont aangetroffen. Deze bestaat merendeels uit uitgangsmateriaal, maar er heeft vermenging met materiaal uit de bovenliggende laag plaatsgevonden, waardoor donkerbruine tot zwarte vlekken zichtbaar zijn.

Onderaan het boorprofiel werd de moederbodem aangeboord (C-horizont). Deze is lichtbruin tot beige van kleur.

Binnen het plangebied is voornamelijk sprake van beekeerdgronden, waarbij een aangerijkte A-horizont ligt op een C-horizont. In het zuiden werd onder de A-horizont een dalopvullingspakket aangeboord. Hierin zijn nog houtresten herkenbaar. In het uiterste noorden (boring 5 en 6) is de A-horizont minder donker gekleurd en is de bodem droger, wat duidt op een hogere ligging in het (oorspronkelijke) landschap. Hier is vanwege de dikte van de A-horizont en diens kleur, sprake van hoge enkeerdgronden.

In boring 4 werd gestuit op puin, dit kan duiden op funderingsresten o.i.d. in de ondergrond. De locatie van de boring komt niet overeen met de geprojecteerde ligging van de bebouwing op de kadastrale kaart van 1950 (zie figuur 5 en 6).

#### 5.4 Archeologische indicatoren

Hoewel het niet tot de strekking van een verkennend onderzoek behoort, is toch gelet op archeologische indicatoren. In boring 1 werd op circa 55 cm –mv een scherf van steengoed aardewerk aangetroffen. Deze moet gezien zijn baksel en glazuur in de periode 1300-1500 worden geplaatst. Verder werden in diverse boringen baksteenresten aangeboord. Deze werden tot 300 cm –mv waargenomen.

## 6. CONCLUSIE

### 6.1 Algemeen

Uitgaande van de boorprofielen kan worden gesteld dat er alleen in het uiterste noorden van het plangebied hoge enkeerdgronden voor komen. De A-horizont bestaat uit een ca. 100 cm dik humeus pakket dat bovendien brokken baksteen bevat (mogelijke cultuurlaag). Er zijn geen resten van een podzolbodem aangetroffen. In het zuiden is sprake van beekerdgronden. Bovendien is er sprake van beekdalafzettingen (dalopvulling). Er werden in de dalopvulling geen antropogene aanwijzingen aangetroffen, derhalve wordt ervan uitgegaan dat het om een natuurlijk pakket gaat.

In het noorden van het plangebied is het terrein droger, wat duidt op een hogere ligging in het oorspronkelijke landschap. Deze elementen samen duiden erop dat het plangebied is gelegen op de overgang van een dal naar (de flank van) een dekzandkop. Op het AHN kaartbeeld (bijlage 7) is dit hoogteverschil eveneens zichtbaar: het noorden van het plangebied ligt ruim 120 cm hoger dan het uiterste zuiden.

Bodemkundig gezien is sprake van een antropogeen humeus dek welke direct gelegen is op weinig veranderd en uitgangsmateriaal (C-horizont). De top van de C-horizont is geroerd, want in veel boringen is materiaal uit dit pakket opgewerkt en vermengd met de bovenliggende A-horizont (A/C1 en A/C2-horizont).

Omdat de bodem blijkt geroerd tot ruim in de C-horizont en daarmee de natuurlijke bovengrond is verstoord, wordt de middelhoge verwachting uit het bureauonderzoek voor intacte vuursteenvindplaatsen naar laag bijgesteld. Deze vindplaatsen zijn namelijk zeer kwetsbaar en zullen indien deze aanwezig geweest zijn alleen nog *ex-situ* kunnen worden aangetroffen.

Intacte meer sedentaire vindplaatsen uit de periode prehistorie tot en met de vroege middeleeuwen worden ook niet meer verwacht. Men zou nog eventueel de restanten van dieper ingegraven sporen (greppels, kuilen en waterputten) kunnen aantreffen, echter zonder context is de informatiewaarde van zulke solitaire sporen zeer gering. De bij het bureauonderzoek opgestelde middelhoge verwachting voor deze periode wordt eveneens naar laag bijgesteld. De hoge verwachting voor de periode late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd blijft gehandhaafd.

### 6.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

- Is er sprake van stratigrafische lagen die potentieel archeologische waarden kunnen bevatten?

*Intacte archeologische waarden worden binnen het plangebied niet verwacht, omdat er sprake is van omzetting tot in de C-horizont. Naar verwachting zijn daarmee ook eventuele voorheen aanwezige archeologische resten verdwenen, er kunnen eventueel alleen nog restanten van dieper ingegraven sporen (kuilen, greppels, waterputten enz.) worden gevonden.*

*Hierbij dient een uitzondering te worden gemaakt voor de dalopvulling. Mogelijk zouden nog archeologische resten onder de dalopvulling kunnen worden aangetroffen, maar in de betreffende zone waren de terreinomstandigheden vermoedelijk altijd te nat om geschikt te zijn voor bewoning. Indien er archeologische resten aanwezig zijn onder de dalopvulling zal het vermoedelijk om off site fenomenen gaan (deponering, houten constructies enz.) of in het geval van deze specifieke locatie om constructies/putten die te maken hebben met nijverheid (leerlooiën).*

- In hoeverre zijn deze lagen intact en hoe reflecteert dit de kwaliteit van de mogelijk aanwezige archeologische resten?

*De bodem is geroerd in het verleden, waardoor een gedeelte van de oorspronkelijke bodem reeds is opgenomen in de top van de bodem. Hoeveel van de top van de C-horizont is verstoord kan niet worden gezegd, daarvoor zijn te weinig gegevens voorhanden.*



*Tevens is het op basis van onderhavig onderzoek niet mogelijk om een datering te geven voor het dalopvullingspakket. Hierdoor kan niet worden uitgesloten dat zich archeologische resten binnen het plangebied bevinden.*

- Wat is de diepteligging van mogelijke archeologische resten en wat is de daadwerkelijke bedreiging van deze resten door de voorgenomen bodemingrepen?

*Als er archeologische resten aanwezig zijn dan worden deze in het noorden van het plangebied verwacht in de top van de C-horizont, aan het maaiveld en/of ingegraven in de eerdlaag. Aangezien de verstoring van de bodem dieper reikt dan dit niveau, wordt de kans op het aantreffen van (intacte) archeologische resten onder de eerdlaag klein geacht.*

*Voor het zuiden van het plangebied geldt dat niet kan worden uitgesloten dat zich onder de dalopvulling nog archeologische resten bevinden. Er bestaat gezien de specifieke historie van deze locatie, een gereede kans op het aantreffen van archeologische resten uit de periode 15<sup>e</sup> eeuw tot heden. Deze resten worden bedreigd door de nieuwbouwplannen indien deze dieper reiken dan 60 cm –maaiveld.*

## 7. AANBEVELINGEN

Binnen het plangebied is voornamelijk sprake van beekeerdgronden, waarbij een aangerijkte A-horizont ligt op een C-horizont. In het zuiden werd onder de A-horizont een dalopvullingspakket aangeboord. Hierin zijn nog houtresten herkenbaar. Het uiterste noorden van het plangebied is hoger en droger gelegen. Hier is vanwege de dikte van de A-horizont en diens kleur, sprake van hoge enkeerdgronden. De A-horizont bevat in het hele plangebied resten (of brokken) baksteen.

De bodem is echter verstoord tot in de top van de C-horizont. In het hoger gelegen noordelijk deel van het plangebied zouden eventuele archeologische resten zich dieper dan 60 cm –mv bevinden. In het zuiden zouden deze ook nog in of onder de dalopvulling kunnen worden aangetroffen, dus vanaf circa 100 cm –mv. Gezien de mate van verstoring van het bovenliggende pakket en de overwegend natte terreinomstandigheden binnen het plangebied, is de verwachtingswaarde voor de periode vroege prehistorie tot en met de vroege middeleeuwen naar laag bijgesteld. Door de mate van verstoring zullen geen intacte waarden worden aangetroffen, met uitzondering van dieper gelegen sporen als waterputten, greppels e.d. De archeologische informatiewaarde van zulke “losse” sporen is echter gering, omdat de context ontbreekt.

Voor de periode middeleeuwen en nieuwe tijd blijft de hoge verwachtingswaarde echter gehandhaafd gezien de specifieke bewoningsgeschiedenis van de locatie. Archeologische resten worden verwacht vanaf het maaiveld en/of ingegraven in de eerdlaag. In boring 4 werd gestuit op puin, dit kan duiden op funderingsresten o.i.d. in de ondergrond.

Gezien de specifieke historie van het plangebied bestaat er een gerede kans op het aantreffen van archeologische waarden uit de periode 15<sup>e</sup> eeuw tot heden. Deze verwachting geldt gezien de bodemomstandigheden voornamelijk voor het noordelijk deel van het terrein.

De thans bekende bouwplannen gaan uit van nieuwe kelders onder het bestaande pand, kelders onder het nieuwe achterhuis en een verbindende tunnel tussen beide panden.

Gezien bovenstaande adviseren wij het volgende:

Wanneer de boven beschreven plannen worden uitgevoerd zal de bodemingreep dieper reiken dan 60-80 cm –mv (en dus dieper reiken dan de verstoring) en groter zijn dan 50 m<sup>2</sup>. Derhalve wordt geadviseerd vervolgonderzoek uit te voeren, bijvoorbeeld in de vorm van een archeologische begeleiding (protocol opgraven) of een proefsleuvenonderzoek. Hiervoor dient voorafgaand een Programma van Eisen (PvE) voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (gemeente).

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt. Echter kan door de aard van het onderzoek, steekproefsgewijs, niet volledig worden uitgesloten dat er archeologische resten aan- of afwezig zullen zijn. Als gevolg hiervan is bij het aantreffen van archeologische resten het, conform de Erfgoedwet 5.10 (Archeologische toevalsvondst) en 5.11 (Waarneming), een meldingsplicht van toepassing.

## LITERATUURLIJST

- Auwerda, F./ P. Grimm, 2008: *Verliesregister 1939-1945, Alle militaire vliegtuigverliezen in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Den Haag.
- Bakker, de, H., 1966: De subgroepen van het systeem van bodemclassificatie voor Nederland, in *Boor en spade: verspreide bijdragen tot de kennis van de bodem van Nederland*, Wageningen.
- Bakker de, H en J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus*. Staring Centrum, Wageningen.
- Berendsen, H.J.A., 1997: *Landschappelijk Nederland. Fysische geografie van Nederland*, Assen.
- Berendsen, H.J.A., 1996 (herdruk 2008): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en Geomorfologie*, Assen.
- Berendsen, H.J.A., 2005: *Landschappelijk Nederland*, Assen.
- Berkel, G. van, en K. Samplonius, 2006: *Nederlandse plaatsnamen. Herkomst en Historie*, Utrecht (Prisma).
- Blankenstein, van, E., 2006: *Defensie- en oorlogsschade in kaart gebracht (1939 – 1945)*, Zeist.
- Bont, de, C., 1993: '... al het merkwaardige in bonte afwisseling...', een historische geografie van Midden- en Oost-Brabant, Waalre.
- Boots, G.J., 2014: *Archeologisch bureauonderzoek en verkennend booronderzoek De Lind 32 te Oisterwijk in de gemeente Oisterwijk*, Swalmen (Econsultancy rapport 140211).
- Cate, ten, J. A. M./ A. F. van Holst/ H. Kleijer/ J. Stolp, 1995: *Handleiding bodemgeografisch onderzoek, richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem*, Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.
- Geraeds, J.J.G., en W. De Baere, 2002: *Archeologische begeleiding onderzoeksgebied Cultuurcentrum (gemeente Oisterwijk)*, Weesp (RAAP notitie 173).
- Hiddink, H., H. Renes, 2007: 'De oude akkercomplexen in de oostelijke helft van Noord-Brabant en het noorden en midden van Limburg', in: Van Doesburg e.a. (red.), 2007: *Essen in zicht: Essen en plaggendekken in Nederland: onderzoek en beleid*, Amersfoort (RCE).
- Kremer, H., 2014: *Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek, karterend booronderzoek De Lind 11 te Oisterwijk gemeente Oisterwijk*, Leusden (Synthegra rapport S140062).
- Mulder, de, E.J.F./ M.C. Geluk/ I. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*. Utrecht.
- Past2Present, 2009: *Beleidsplan archeologie gemeente Oisterwijk*, Woerden
- SIKB, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek, Deel: karterend booronderzoek*, Gouda.
- Stiboka (Stichting voor Bodemkartering), 1990: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000, toelichting bij de kaartbladen 51 West*, Wageningen.

Zonneveld, J.I.S., 1981: *Vormen in het landschap, hoofdlijnen van de geomorfologie*, Utrecht.

#### **Digitale bronnen:**

[www.archis.cultureelerfgoed.nl](http://www.archis.cultureelerfgoed.nl)  
[www.arcgis.com](http://www.arcgis.com)  
[www.atlas.brabant.nl](http://www.atlas.brabant.nl)  
[www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl](http://www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl)  
[www.bhic.nl](http://www.bhic.nl)  
[www.devrijheidooisterwijk.nl](http://www.devrijheidooisterwijk.nl)  
[www.topotijdreis.nl](http://www.topotijdreis.nl)

#### **Archeologische kaarten en databestanden:**

Alterra 2009: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000, blad 51 West*, Wageningen.

Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.

Archeologisch Informatie Systeem II (Archis2), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.

Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, 2e generatie, IKAW, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Amersfoort, 2000.

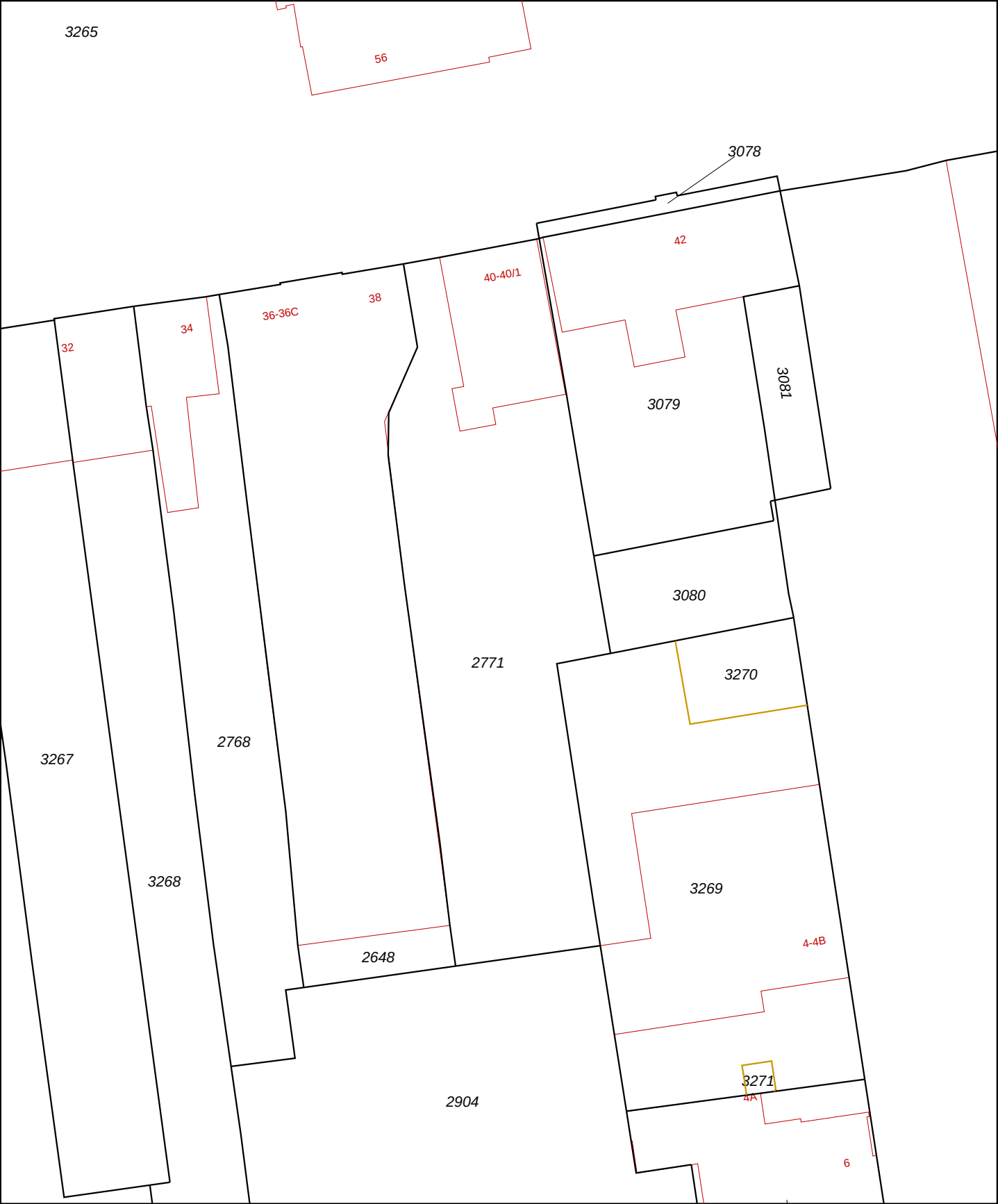
Past2Present, 2009: *kaartbijlagen Gemeente Oisterwijk. Archeologische waarden- en verwachtingskaart*, Woerden.

Past2Present, 2009: *kaartbijlagen Gemeente Oisterwijk. Archeologische beleidskaart*, Woerden.



## BIJLAGE 1

### Topografische overzichtskaart



12345

25

Deze kaart is noordgericht

Perceelnummer

Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 16 mei 2017

De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:500

Kadastrale gemeente

Sectie

Perceel

OISTERWIJK

F

2771

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.

De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.



Deze kaart is noordgericht.

Schaal 1: 12500

 Hier bevindt zich Kadastraal object OISTERWIJK F 2771  
De Lind 40, 5061 HX OISTERWIJK  
CC-BY Kadaster.



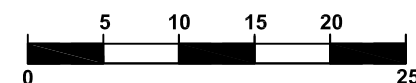
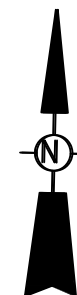
|                                                                                     |                                                                           |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                |                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <b>BEBOUWING</b><br>a bebouwd gebied<br>b gebouwen<br>c hoogbouw<br>d kas |  | <b>WEGEN</b><br>autosnelweg<br>hoofdweg met gescheiden rijbanen<br>hoofdweg<br>regionale weg met gescheiden rijbanen<br>regionale weg<br>lokale weg met gescheiden rijbanen<br>lokale weg<br>weg met losse of slechte verharding<br>onverharde weg<br>straat/overige weg<br>voetgangersgebied<br>fietspad<br>pad, voetpad<br>weg in aanleg |  | <b>WATER</b><br>a autosnelweg<br>b hoofdweg met gescheiden rijbanen<br>c hoofdweg<br>d regionale weg met gescheiden rijbanen<br>e regionale weg<br>f lokale weg met gescheiden rijbanen<br>g lokale weg<br>h weg met losse of slechte verharding<br>i onverharde weg<br>j straat/overige weg<br>k voetgangersgebied<br>l fietspad<br>m pad, voetpad<br>n weg in aanleg |  | <b>HYDROGRAFIE</b><br>waterloop: smaller dan 3 m<br>waterloop: 3-6 m breed<br>waterloop: breder dan 6 m<br>a schutsluis b stuwen<br>c koedam<br>a duiker b grondduiker<br>c afsluitbare duiker |  | <b>BODEMGEBRUIK</b><br>a grasland met sloten<br>b akkerland met greppels<br>c boomgaard<br>d fruitkwekerij<br>e boomkwekerij<br>f grasland met populierenopstand<br>g loofbos<br>h naaldbos<br>i gemengd bos<br>j griend<br>k heide<br>l zand<br>m drasland, moeras<br>n rietland<br>o dodenakker, begraafplaats<br>p overig bodemgebruik |  | <b>OVERIGE SYMBOLEN</b><br>a religieus gebouw<br>b toren, hoge koepel<br>c religieus gebouw met toren<br>d markant object<br>e watertoren<br>f vuurtoren<br>g gemeentehuis<br>h postkantoor<br>i politiebureau<br>j wegwijzer<br>k kapel<br>l kruis<br>m clampiip<br>n telescoop<br>o windmolen<br>p waterradmolen<br>q windmotor<br>r windturbine<br>s oliepominstallatie<br>t seinmast<br>u zendmast<br>v hunebed<br>w monument<br>x gemaal<br>y kampeerterrein<br>z sportcomplex<br>aa ziekenhuis<br>ab paal b grenspunt c boom<br>ac schietbaan<br>ad afrastering<br>ae hoogspanningsleiding met mast<br>af muur<br>ag geluidswering |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## BIJLAGE 2

Situatietekening onderzoekslocatie met boorpunten



De Lind

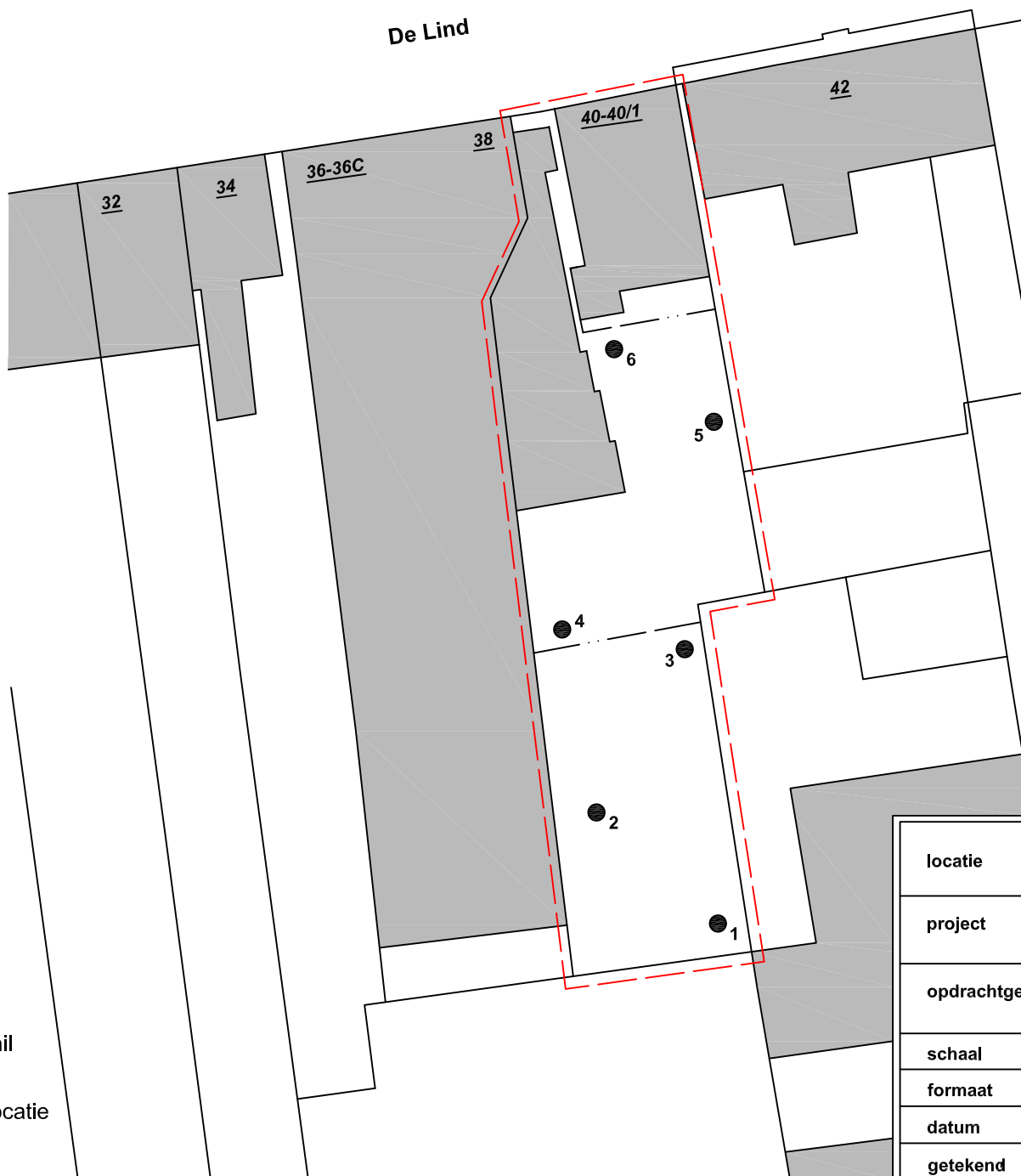


Legenda:

● boring

--- hoogteverschil

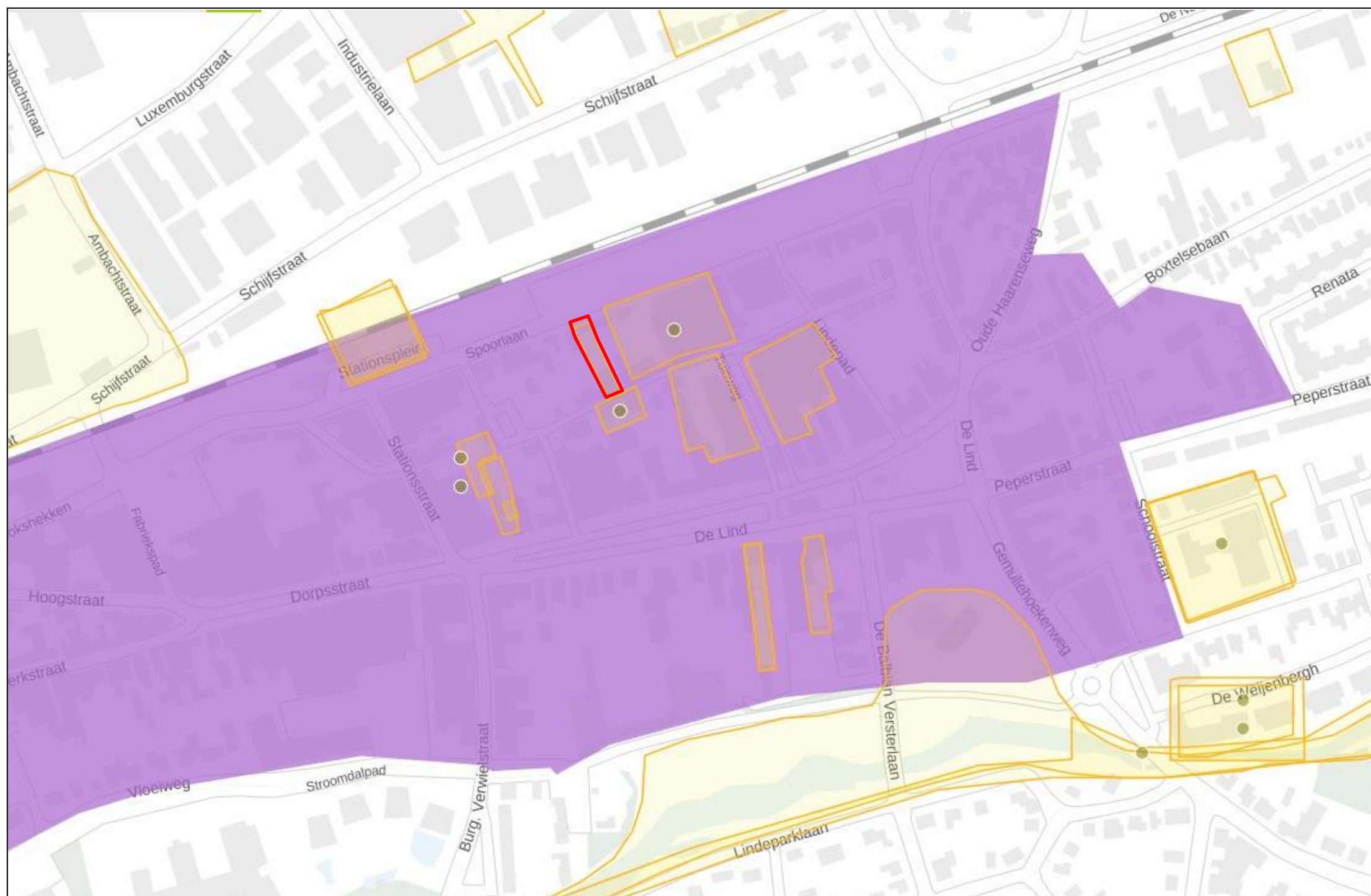
[ ] onderzoekslocatie



|               |                        |  |
|---------------|------------------------|--|
| locatie       | De Lind 40, Oisterwijk |  |
| project       | AM17151                |  |
| opdrachtgever | dhr. S. van Ooljen     |  |
| schaal        | 1 : 500                |  |
| formaat       | A4                     |  |
| datum         | 31-5-2017              |  |
| getekend      | HvdT                   |  |

## BIJLAGE 3

### Overzicht Archis



- Archeologische Monumenten (AMK) 2014
- Archeologische waarde
- Hoge archeologische waarde
- Zeer hoge archeologische waarde
- Zeer hoge archeologische waarde, beschermd
- Ligging Archeologische Monumenten
- Ligging Archeologische Monumenten

## BIJLAGE 4

Overzicht gemeentelijke archeologische verwachtings- en  
beleidsadvieskaart





## Gemeente Oisterwijk Archeologische beleidskaart

### Legenda

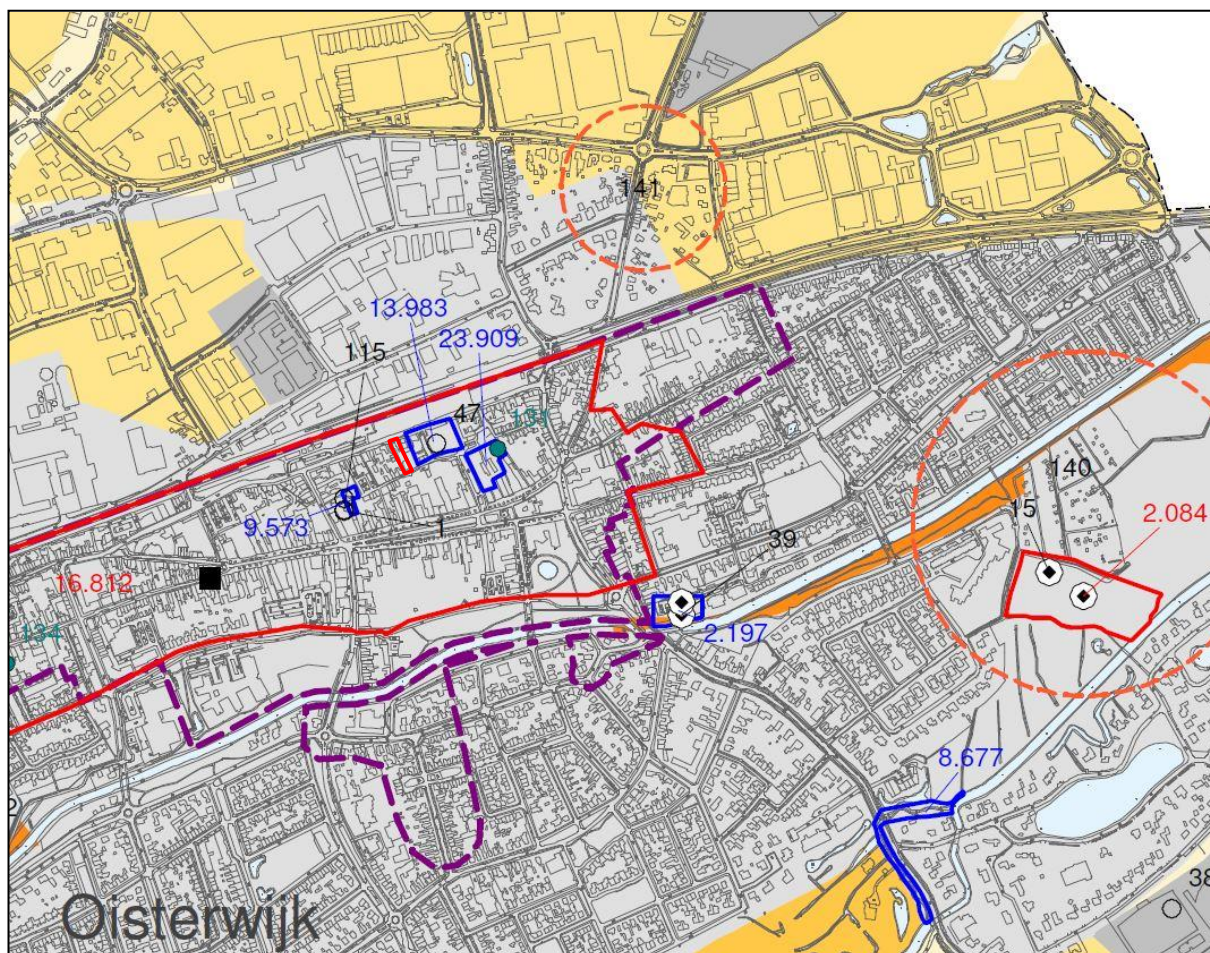
#### Beleid

- Waarde - archeologie 1; 50 m<sup>2</sup>
- Waarde - archeologie 2; 100 m<sup>2</sup>
- Waarde - archeologie 3; 250 m<sup>2</sup>
- Waarde - archeologie 4; 1000 m<sup>2</sup>
- Waarde - archeologie 5; 2500 m<sup>2</sup>
- Gebied met lage verwachting; geen voorschriften; meldingsplicht; eventueel toelaten begeleiding
- Gebied zonder verwachting (ontgrond); geen voorschriften

#### Topografie

- Gemeentegrens
- GBKN
- Water (GBKN)





Gemeente Oisterwijk

Archeologische waarden- en verwachtingskaart

### Legenda

#### Waarnemingen

- 123 Catalogusnummer  
123 Vondstmeldingsnummer (indien geen catalogus- of monumentnummer)

#### Complextype

- Celtic field
- ▲ Depot
- Grafheuvel
- + Grafveld / urnenveld
- ▲ Kasteel
- ▲ Kerk
- ⊙ Motte / kasteelheuvel
- Nederzetting
- ◆ Omgrocht terrein
- ☆ Versterking
- ▲ Versterkt huis
- ▼ Vuursteenvindplaats
- Onbekend

#### Waarnemingen amateurs (klankbordgroep)

##### Complextype / vondst

- Nederzetting
- Grafheuvel
- ◆ Grafveld
- ▼ Bijl
- ▲ Put
- ◆ Losse vondst

##### Periode

- Mesolithicum
- Neolithicum
- Bronstijd
- IJzertijd
- Romeinse tijd
- Vroege middeleeuwen
- Late middeleeuwen
- Nieuwe tijd

#### Verwachting

- Zeer hoog (Voorste Stroom, RAAP)
- Hoog (Voorste Stroom, RAAP)
- Hoog
- Middelhoog
- Laag
- Geen (afgraving)
- Bebouwd
- Water: mogelijk bijzondere dataset

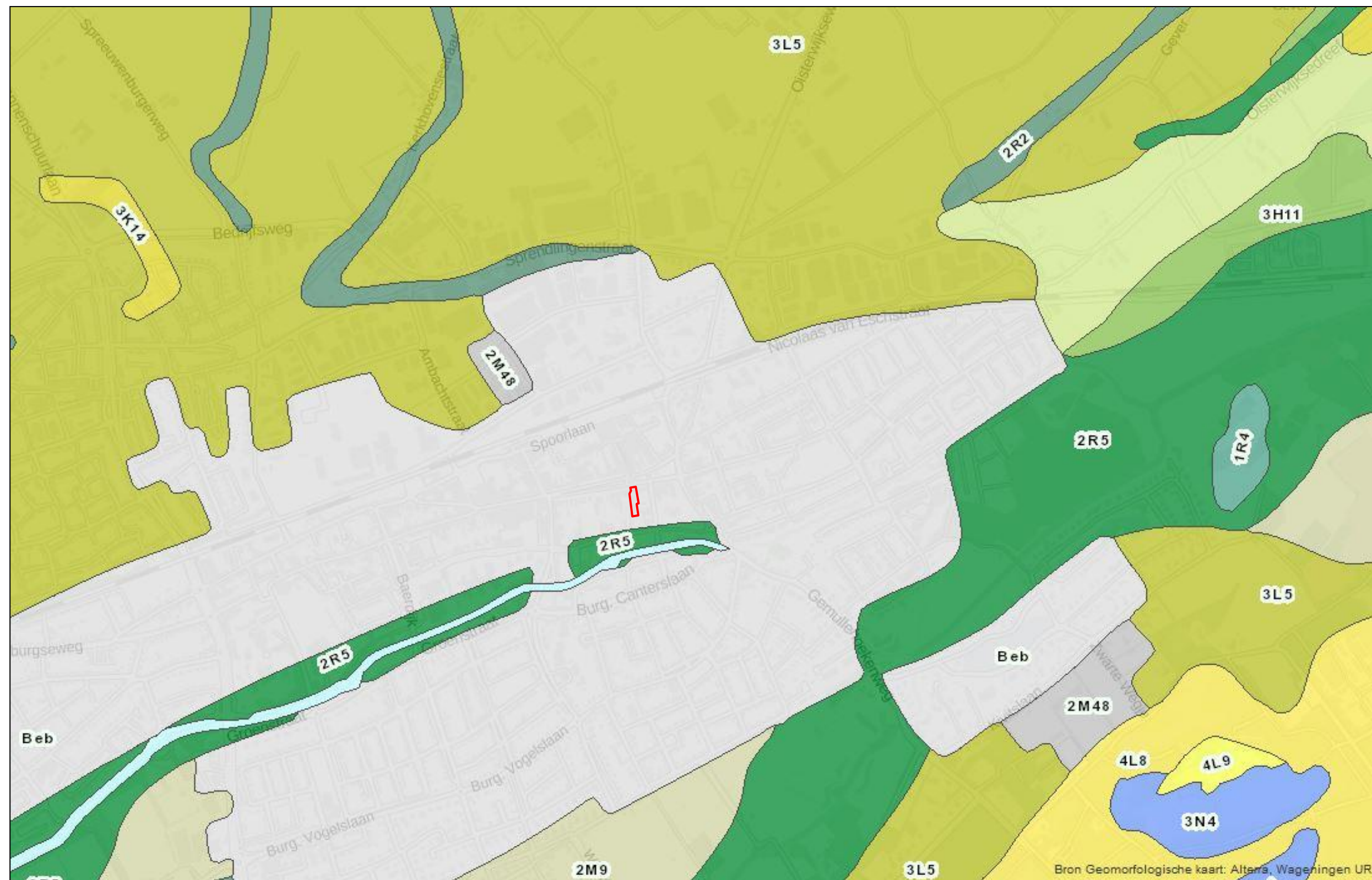
#### Gebieden en locaties

- 1234 AMK-terrein (met nummer)
- 1234 RAAP-terrein met nummer
- 1234 Historische kern
- 1234 Archeologisch terrein gebaseerd op historische bronnen
- 1234 Onderzoeksmelding met nummer

## BIJLAGE 5

Overzicht geomorfologische kaart

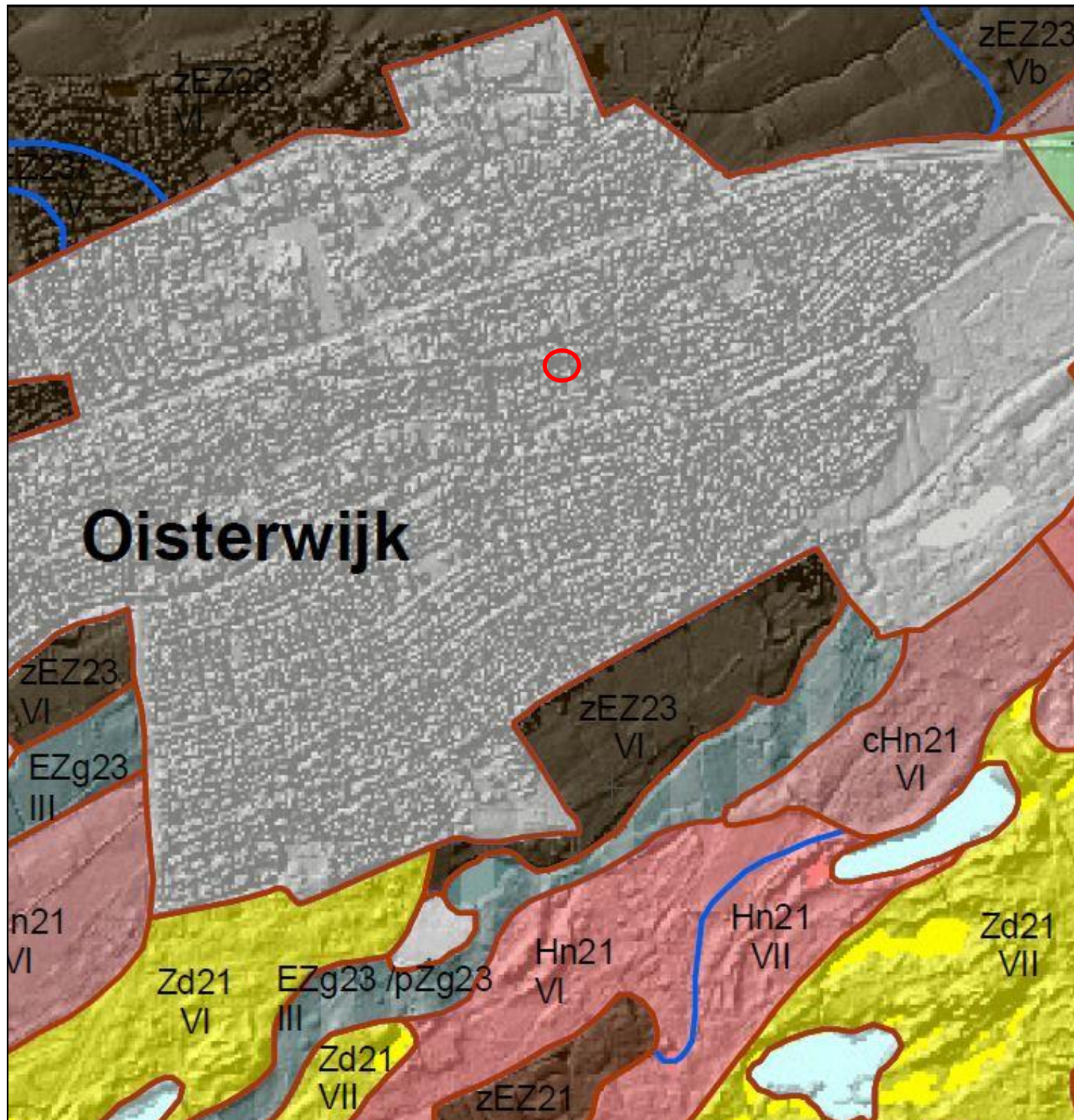




## BIJLAGE 6

### Overzicht bodemkaart





## Legenda

### Veengronden

- hVc Koopveengronden op zeggeveen, rietzeggeveen of (mesotroof) broekveen
- aVc Madeveengronden op zeggeveen, rietzeggeveen of broekveen
- zVz Meerveengronden op zand zonder humuspodzol, beginnend ondieper dan 120 cm
- Vz Vlierveengronden op zand zonder humuspodzol, beginnend ondieper dan 120 cm

### Moerige gronden

- Wp Moerige podzolgronden met een moerige bovengrond
- zWz Moerige eerdgronden met een zanddek en een moerige tussenlaag op zand
- Wz Moerige eerdgronden met een moerige bovengrond op zand

### Moderpodzolgronden

- Y21 Holtpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- Y23 Holtpodzolgronden; lemig fijn zand

### Humuspodzolgronden

- Hn21 Veldpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- Hn23 Veldpodzolgronden; lemig fijn zand
- Hn30 Veldpodzolgronden; grof zand
- chN21 Laarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- chN23 Laarpodzolgronden; lemig fijn zand
- Hd21 Haarpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand

### Leembrikgronden

### Oude kleibrikgronden

### Zand Brikgronden

### Enkeergonden

- EZg21 Lage enkeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- EZg23 Lage enkeerdgronden; lemig fijn zand
- zEZ21 Hoge zwarte enkeerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- zEZ23 Hoge zwarte enkeerdgronden; lemig fijn zand

### Tuineerdgronden

### Kalkloze zandgronden

- pZg21 Beekerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- pZg23 Beekerdgronden; lemig fijn zand

### Toevoegingen

- k... zavel- of kleidek 15 à 40 cm dik
- z... zanddek, 15 à 40 cm dik
- ...g grof zand en/of grind beginnend tussen 40 en 120 cm
- ...t mariene afzettingen ouder dan Pleistocene beginnend tussen 40 en 120 cm
- ...w 15 à 40 cm moerig materiaal beginnend tussen 40 en 80 cm

- † afgegraven

- vergraven

### Grondwatertrappen

| Grondwatertrap                                                 | (Gt) | I   | II    | IIb   | III    | IIb    | IV     | V    | Vb    | VI    | VII    | VIII |
|----------------------------------------------------------------|------|-----|-------|-------|--------|--------|--------|------|-------|-------|--------|------|
| Gemiddeld hoogste grondwaterstand in cm beneden maaiveld (GHG) |      | <20 | <40   | 25-40 | <40    | 25-40  | >40    | <40  | 25-40 | 40-80 | 80-140 | >140 |
| Gemiddeld laagste grondwaterstand in cm beneden maaiveld (GLG) |      | <50 | 50-80 | 50-80 | 80-120 | 80-120 | 80-120 | >120 | >120  | >120  | >160   | >160 |

- b... buiten de hoofdwaterkering gelegen gronden; periodiek overstroomd
- s... schijnspiegels; bij gronden met een fluctuatie (GLG-GHG) van meer dan 120 cm
- w... water boven maaiveld gedurende meer dan 1 maand in winterperiode

- pZn21 Gooreerdgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- pZn23 Gooreerdgronden; lemig fijn zand
- pZn30 Gooreerdgronden; grof zand
- Zn21 Vlakvaaggronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- Zn23 Vlakvaaggronden; lemig fijn zand
- Zd21 Duinvaaggronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- Zb21 Vorstvaaggronden; leemarm en zwak lemig fijn zand
- Zb23 Vorstvaaggronden; lemig fijn zand

### Kalkhoudende zandgronden

### Niet gerijpte zeekleigronden

### Niet gerijpte rivierkleigronden

### Zeekleigronden

### Rivierkleigronden

### Oude rivierkleigronden

### Leemgronden

- pLn5 Leek-/woudeerdgronden; zandige leem; colluvium in dal
- Ln5 Poldervaaggronden; zandige leem in situ

### Zeer oude mariene afzettingen

### Zeer oude fluviatiele afzettingen

### Kalksteenverweringsgronden

### Keileem en Potklei

### Overige kleigronden

### Associaties van vele enkelvoudige eenheden

- ABv Venige beekdalgronden

### Algemene onderscheidingen

- Bebouwing

- Water

- † † Opgehoogd of opgespoten

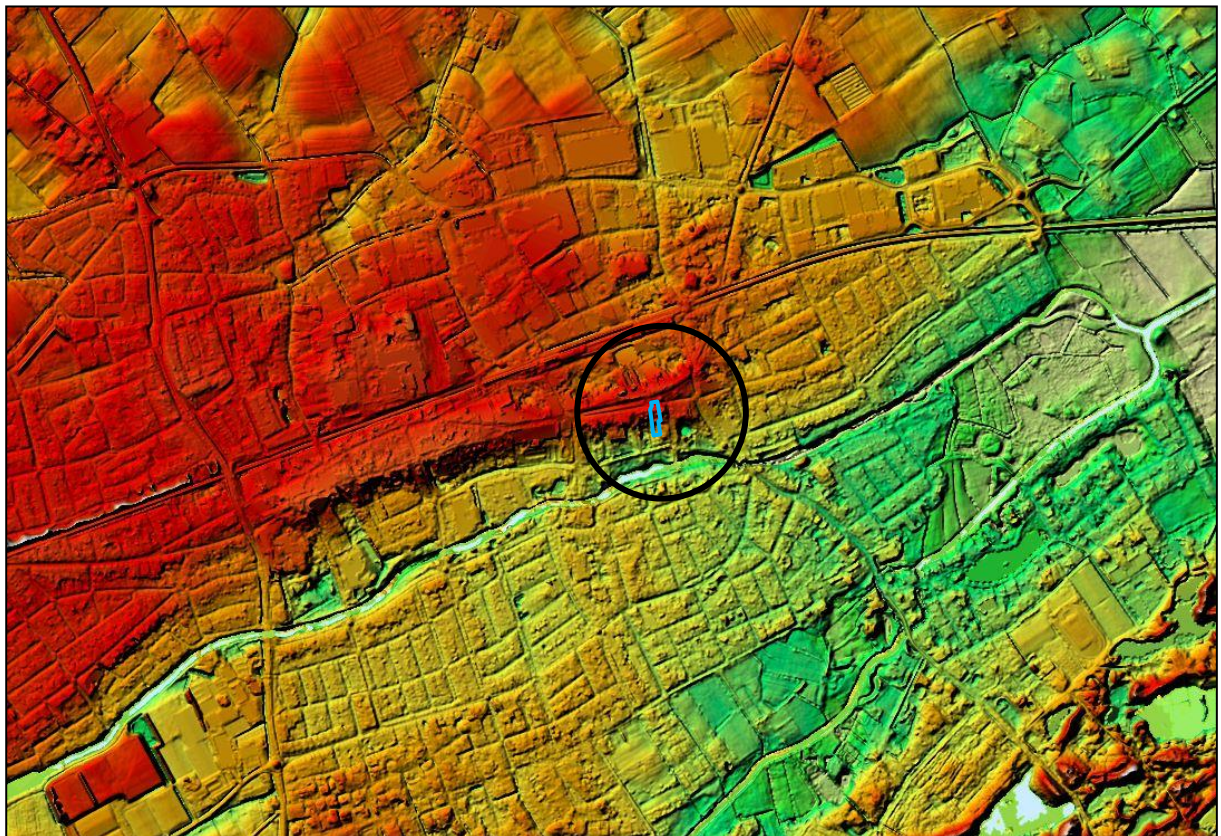
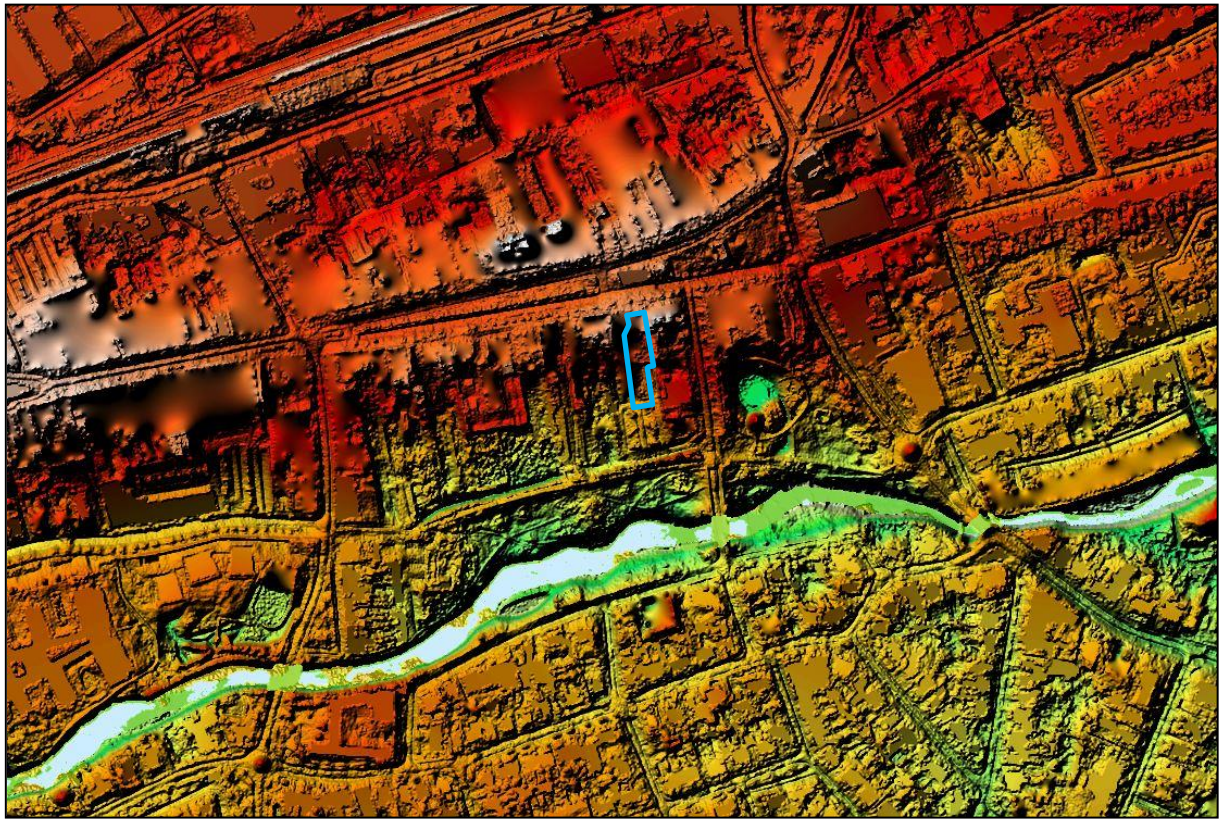
- × × Zand-, leem- of grindgroeve



## BIJLAGE 7

### Overzicht AHN







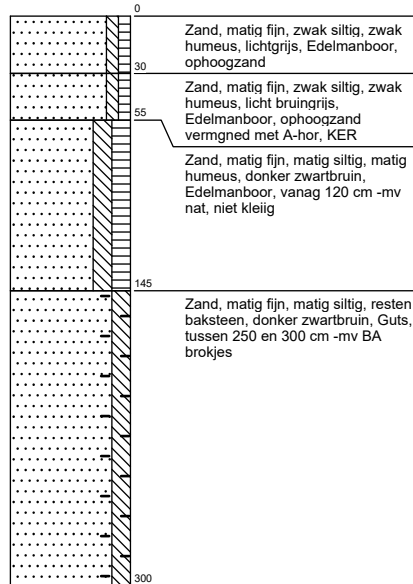
## BIJLAGE 8

### Boorprofielen

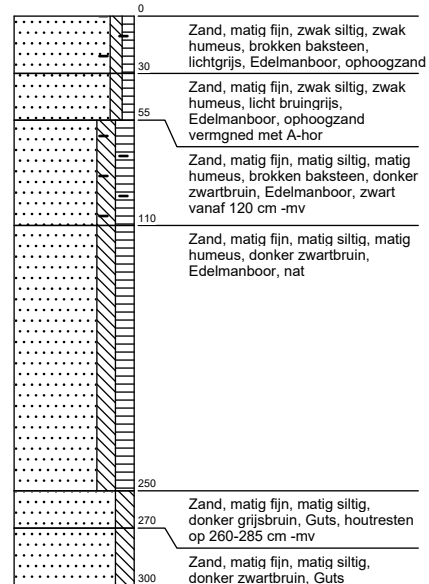


**Boring: 1**

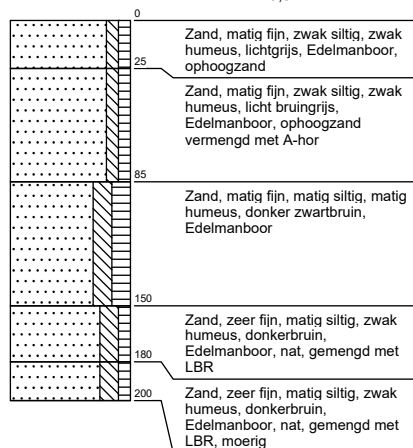
9,3 NAP

**Boring: 2**

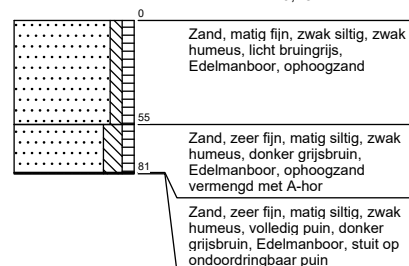
9,41 NAP

**Boring: 3**

9,51 NAP

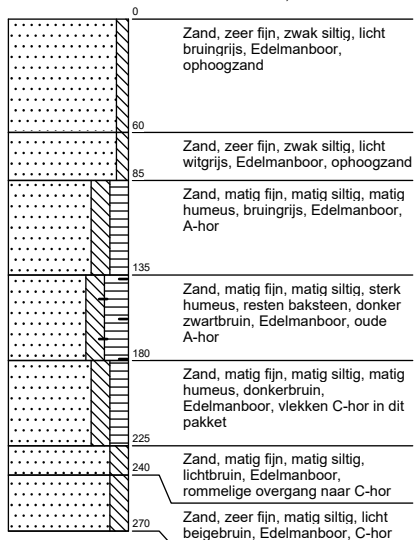
**Boring: 4**

10,48 NAP



**Boring: 5**

10,56 NAP

**Boring: 6**

10,52 NAP

